BIJSTANDSVERDEEL-MODEL 2027

TECHNISCH ACHTERGRONDDOCUMENT SCHATTINGSFASE

NOTITIE

seo • economisch onderzoek

atlas research

AUTEURS
WOUTER VERMEULEN, JOERI ATHMER, BENJAMIN VAN CASTEREN, MENNO POMP, TIM SCHWARTZ (SEO ECONOMISCH ONDERZOEK), MARTEN MIDDELDORP, FRANCINE BUREMA, JORAN VELDKAMP, KOEN SCHLEIJPEN (ATLAS RESEARCH)

IN OPDRACHT VAN
MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

AMSTERDAM, JULI 2026

Inhoudsopgave

1	Inleiding		3
2	Regulier onderhoud		5
	2.1	Regulier onderhoud van de volumecomponent	5
	2.2	Regulier onderhoud van de prijscomponent	6
	2.3	Conclusies	6
3	Ontwikkelingen sinds het schatten van Model 2026		7
	3.1	Ontwikkeling in bijstandsafhankelijkheid	7
	3.2	Ontwikkeling in de prijs per uitkering	12
	3.3	Conclusies	15
4	Schatting van het model		16
	4.1	Schattingsresultaten	16
	4.2	Plausibiliteit	21
	4.3	Conclusie	29
Referenties			30
Bijlage A	Beschrijving van het model		31
Bijlage B	Gehanteerde normbedragen		35
Bijlage C	Exacte gewichten uit de schattingsmodellen		40

1 Inleiding

Met de komst van de Wet werk en bijstand (WWB) in 2004 werden gemeenten volledig financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van de bijstand. Zij ontvangen hiervoor een budget vanuit het Rijk. Gemeenten mogen overschotten op hun budget behouden en worden zo gestimuleerd tot effectief beleid om de bijstandsuitgaven zo laag mogelijk te houden. Voor de bepaling van het budget is het van belang een verdeelmodel te hebben dat, gegeven objectieve kenmerken, een zo goed mogelijke inschatting maakt van de noodzakelijke bijstandsuitgaven van een gemeente.

Het ministerie van SZW werkt met een objectief verdeelmodel om de noodzakelijke bijstandsuitgaven in te schatten. Het model bestaat uit twee delen: de ontvangst van een uitkering (volumecomponent) en de hoogte van de uitkering (prijscomponent). De volumecomponent schat de kans op bijstand van een huishouden in op basis van objectieve factoren. De prijscomponent schat de hoogte van de uitkering, als fractie van het wettelijke normbedrag voor het huishouden, op basis van objectieve factoren. De combinatie van de volume- en de prijscomponent resulteert in een voorspeld bijstandsbudget voor ieder huishouden. De som van deze voorspelde budgetten over alle huishoudens in een gemeente geeft een voorspeld gemeentelijk budget.

Onderzoeksvraag

Het ministerie van SZW wil het bijstandsverdeelmodel jaarlijks opnieuw laten schatten en actualiseren op basis van zo recent mogelijke data. Het uitgangspunt is om het verdeelmodel voor budgetjaar 2027 stabiel te houden. Regulier onderhoud kan nodig zijn, bijvoorbeeld wanneer definities in de brondata wijzigen. Gemaakte keuzes in het reguliere onderhoud en gevolgen daarvan voor de budgetverdeling dienen zoveel mogelijk in beeld te worden gebracht.

Onderzoeksaanpak schattingsfase

In de schattingsfase is een analysebestand samengesteld met daarin de bijstandsafhankelijkheid op huishoudensniveau en allerlei achtergrondkenmerken van het huishouden, zoals huishoudenssamenstelling, vermogen, uitkeringsafhankelijkheid, leeftijd, herkomstland en zorggebruik. Hieraan zijn regiokenmerken gekoppeld die van invloed zijn op het bijstandsgebruik. De peildatum van het bestand is januari 2024.

Het bestand is zoveel mogelijk hetzelfde opgebouwd als voor Model 2026. Daarnaast is op een aantal kenmerken regulier onderhoud uitgevoerd. Regulier onderhoud kan noodzakelijk zijn als gevolg van wijzigingen in brongegevens of beschikbaarheid van de gegevens. Ook veranderingen in wet- en regelgeving kunnen doorwerken in het verdeelmodel.

Vervolgens zijn er modellen geschat voor het bijstandsvolume en de prijs. De plausibiliteit van de uitkomsten is op verschillende manieren getoetst en de veranderingen ten opzichte van de verdeling voor 2026 zijn in kaart gebracht.

Opbouw van deze rapportage

Deze notitie beschrijft de schattingsfase van Model 2027. Hoofdstuk 2 beschrijft het reguliere onderhoud. Het derde hoofdstuk gaat in op ontwikkelingen in bijstandsgebruik en modelkenmerken sinds het schatten van Model 2026. Hoofdstuk 4 bevat de schattingsresultaten en laat zien hoe voorspelde uitkomsten zich verhouden tot het aantal daadwerkelijke huishoudens met bijstand en de gerealiseerde bijstandsuitgaven in 2024. Daarnaast worden hier de veranderingen in het budget besproken. Bijlage A bevat een nadere beschrijving van het model. De gehanteerde normbedragen staan in Bijlage B en de exacte schattingsgewichten in Bijlage C.

2 Regulier onderhoud

Het bijstandsmodel wordt elk jaar opnieuw geschat met de meest recente gegevens. In Model 2026 was de peildatum voor de gegevens begin januari 2023, voor Model 2027 is dat begin januari 2024. De modelspecificatie houden we gelijk aan de specificatie van Model 2026. Verder wordt het bestand met huishoudens zoveel mogelijk op dezelfde wijze samengesteld als het analysebestand dat ten behoeve van het bijstandsverdeelmodel 2026 is gemaakt. Dat wil zeggen: dezelfde gegevens worden gekoppeld en dezelfde keuzes worden gemaakt bij deze koppelingen.

Toch is het niet geheel mogelijk om een identieke procedure te volgen. Dit komt omdat een aantal kenmerken – om uiteenlopende redenen – niet op dezelfde manier samengesteld kunnen worden. Bovendien is het in sommige gevallen wenselijk om een aanpassing te doen. Dit hoofdstuk bespreekt deze aanpassingen voor zowel de volume- als prijscomponent.

2.1 Regulier onderhoud van de volumecomponent

Er zijn drie redenen waarom factoren kunnen wijzigen ten opzichte van vorig jaar:
1. gebruikte gegevens zijn niet meer vanuit dezelfde gegevensbron beschikbaar;
2. het is wenselijk om factoren anders te definiëren;
3. de brongegevens hebben wijzigingen ondergaan.

Gebruikte gegevens zijn niet meer vanuit dezelfde gegevensbron beschikbaar

Er zijn geen kenmerken waarop dit van toepassing is in het huidige modeljaar.

Wenselijk om factoren anders te definiëren

- Praktijk- en speciaal onderwijs

Deze factor betreft het aantal mensen van 18 jaar tot AOW-leeftijd in het huishouden dat speciaal of praktijkonderwijs heeft gevolgd in het verleden, maar dat nu niet meer doet. Voor Model 2026 was dit gebaseerd op degenen die praktijk- of speciaal onderwijs volgden tussen de schooljaren 2010/2011 en 2021/2022 en niet in schooljaar 2022/2023. Het is wenselijk om zo ver mogelijk terug in de tijd te kijken voor de operationalisatie van deze factor. De bestanden zijn volledig vanaf 2010. Voor Model 2027 is het mogelijk om een jaar extra onderwijsvolgers mee te nemen. Het gaat nu dus om mensen in het huishouden die praktijk- en speciaal onderwijs gevolgd hebben tussen schooljaren 2010/2011 en 2022/2023 en niet in schooljaar 2023/2024.

- Human Capital Index

De Human Capital Index is een gecombineerde maat op basis van opleidingsniveau of inkomen in de afgelopen vijf jaar. Per Model 2024 telt ook het arbeidsverleden van zelfstandigen mee. Afhankelijk van de leeftijd van personen wordt gebruikgemaakt van opleidingsniveau of inkomen. Ook hiervoor geldt dat de onderwijsregistratie nu voor een jaar extra volledig is. De gehanteerde leeftijdsgrens is daarom met een jaar opgeschoven. Dat betekent dat nu onderscheid wordt gemaakt tussen de leeftijdsklassen 18- tot 36-jarigen, 36- tot 50-jarigen en 50 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd.[1] Er wordt uitgegaan van drie leeftijdsgroepen, omdat de kwaliteit en beschikbaarheid van

[1] De leeftijden van het jaar hiervoor waren 18- tot 35-jarigen, 35- tot 49-jarigen en 49 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd.

onderwijsgegevens tussen deze groepen verschillen. Voor de jongste groep (18-36 jaar) zijn alle opleidingsniveaus (laag, midden, hoog) gebaseerd op het geregistreerde opleidingsniveau. Voor de middelste groep (36-50 jaar) is enkel het hoge opleidingsniveau gebaseerd op het daadwerkelijke opleidingsniveau, de categorieën laag en midden zijn gebaseerd op het arbeidsverleden. Voor de oudste groep (50 – AOW-gerechtigde leeftijd) zijn alle drie opleidingsniveaus gebaseerd op het arbeidsverleden.

Dat de onderwijsregistratie voor een jaar extra volledig is heeft ook invloed op het stapelingskenmerk 'Uitgevallen studenten & psychoproblematiek in het huishouden'. Zo kunnen personen tot 50-jarige leeftijd worden ingedeeld in dit kenmerk. Personen boven deze leeftijd krijgen de waarde `0', er is voor hen immers geen onderwijsregistratie bekend. In het voorgaande modeljaar werden personen tot 49-jarige leeftijd hier mogelijk op ingedeeld.

- Aanpassen vermogensgrenzen

Per Model 2024 actualiseren we de vermogensgrenzen naar het bedrag dat geldt op het peilmoment van de schattingsfase. Dit voorkomt dat personen worden meegeteld als rechthebbende, terwijl ze dit in werkelijkheid niet zijn. In 2024 (het peilmoment voor de schatting van Model 2027) zijn de wettelijke vermogensgrenzen 7.575 euro voor alleenstaanden, 15.150 euro voor alleenstaande ouders en paren en 63.900 euro voor overwaarde.[2]

De brongegevens hebben wijzigingen ondergaan

Er zijn geen brongegevens waarop dit van toepassing is in het huidige modeljaar.

2.2 Regulier onderhoud van de prijscomponent

De wijzigingen die in het reguliere onderhoud hebben plaatsgevonden zijn ook doorgevoerd voor de prijscomponent. Dit betekent dat de leeftijdsgrenzen voor de HCI zijn geüpdatet en dat er een jaar voor speciaal- en praktijkonderwijs is toegevoegd. Daarnaast zijn de vermogensgrenzen aangepast.

2.3 Conclusies

Het reguliere onderhoud voor Model 2027 vereist een aantal wijzigingen. Zo maakt de beschikbaarheid van extra jaren aan gegevens aanpassing van de Human Capital Index en het kenmerk Praktijk- en speciaal onderwijs wenselijk, net als in voorgaande jaren. Daarnaast zijn de vermogensgrenzen aangepast aan de werkelijke vermogensgrenzen die het recht op bijstand bepalen.

[2] De vermogensgrenzen zijn per 1 januari 2024 lager dan in 2023 (respectievelijk 7.575 versus 7.605 euro voor alleenstaanden, 15.150 versus 15.210 euro voor alleenstaande ouders en paren en 63.900 versus 64.100 euro voor overwaarde). Doorgaans stijgen deze grenzen door de jaarlijkse indexatie. Voor 2024 vielen de grenzen echter iets lager uit dan in 2023, omdat de wettelijke indexering uitzonderlijk tot een neerwaartse aanpassing leidde.

3 Ontwikkelingen sinds het schatten van Model 2026

Dit hoofdstuk laat zien hoe het bijstandsgebruik en de kenmerken in het verdeelmodel veranderd zijn sinds het schatten van Model 2026. Voor de volumecomponent vergelijken we daarom cijfers begin 2024 met cijfers begin 2023. De prijs per uitkering wordt berekend over het hele jaar, dus hiervoor vergelijken we 2024 met 2023.

De volgende paragraaf toont ontwikkelingen in bijstandsafhankelijkheid en de kenmerken op huishoud- en regioniveau die de kans op bijstand verklaren. Paragraaf 3.2 gaat in op ontwikkelingen in de prijs per uitkering en Paragraaf 3.3 concludeert.

3.1 Ontwikkeling in bijstandsafhankelijkheid

Het beroep op een bijstandsuitkering is tussen begin 2023 en begin 2024 gedaald. Tabel 3.1 laat zien dat Nederland begin 2024 ruim 7,5 miljoen huishoudens telde, exclusief instellingsbewoners, huishoudens met uitsluitend personen boven de AOW-leeftijd of minderjarigen, dak- en thuislozen en huishoudens met uitsluitend loonkostensubsidie. Hun gemiddelde bijstandskans was 4,6 procent, ten opzichte van 4,7 procent begin 2023.

Tabel 3.1 Bijstandskans daalt naar 4,6 procent

Kenmerken	Begin 2024		Begin 2023	
	Aantal hh	Bijstandskans	Aantal hh	Bijstandskans
Totaal	7.513.246	4,6%	7.421.567	4,7%
Huishoudkenmerken				
Huishoudtypen				
Alleenstaande	2.263.166	8,1%	2.193.325	8,4%
Eenouder-moeder, jongste kind tot 5	71.918	23,1%	72.837	23,8%
Eenouder-moeder, jongste kind 5-12	118.266	17,6%	118.475	17,9%
Eenouder-moeder, jongste kind 12-18	115.856	14,0%	115.067	14,6%
Eenouder-moeder, jongste kind 18+	149.651	13,1%	145.291	12,9%
Eenouder-vader, jongste kind tot 5	3.941	6,8%	3.825	7,0%
Eenouder-vader, jongste kind 5-12	16.439	6,6%	16.408	6,9%
Eenouder-vader, jongste kind 12-18	26.834	5,6%	26.908	5,8%
Eenouder-vader, jongste kind 18+	56.115	3,6%	55.670	3,4%
Paar, jongste kind 18-	1.476.818	2,3%	1.481.688	2,3%
Paar, jongste kind 18+	473.117	1,5%	472.430	1,4%
Paar zonder kinderen	1.278.777	1,4%	1.254.980	1,5%
Thuiswonend meerderjarig kind	1.420.075	1,7%	1.425.782	1,6%

Overig huishouden	42.255	4,2%	38.873	4,3%
Leeftijdsgroepen				
Leeftijd 18 tot 20 jaar in hh	419.005	1,1%	427.419	0,9%
Leeftijd 20 tot 25 jaar in hh	1.103.159	2,0%	1.090.994	1,9%
Leeftijd 25 tot 30 jaar in hh	995.037	3,0%	980.906	2,9%
Leeftijd 30 tot 40 jaar in hh	1.739.142	4,0%	1.704.814	4,1%
Leeftijd 40 tot 50 jaar in hh	1.610.354	5,0%	1.610.239	5,0%
Leeftijd 50 jaar tot AOW-leeftijd in hh	2.590.953	6,6%	2.557.497	6,7%
Woonsituatie				
Corporatiewoning	1.872.915	15,9%	1.846.175	16,0%
Standplaats	13.254	13,3%	12.766	14,2%
Herkomst				
Herkomst Nederland in hh	5.381.612	2,6%	5.386.496	2,7%
Herkomst Turkije in hh	244.773	8,9%	235.019	9,1%
Herkomst Suriname in hh	226.148	8,0%	224.500	8,3%
Herkomst Cariben in hh	116.634	9,7%	114.034	9,9%
Herkomst Marokko in hh	213.617	12,7%	207.496	13,1%
Herkomst Ghana in hh	17.112	10,8%	16.637	11,4%
Herkomst Somalië of Eritrea in hh	34.222	29,9%	31.985	31,1%
Herkomst overig Afrika in hh	159.137	12,8%	152.492	13,3%
Herkomst Afghanistan in hh	28.112	22,7%	26.648	22,6%
Herkomst Irak in hh	35.557	25,1%	34.470	26,4%
Herkomst Syrië in hh	69.670	45,1%	60.507	44,7%
Herkomst Iran in hh	34.512	16,8%	32.460	18,3%
Herkomst China in hh	70.152	2,8%	66.226	3,2%
Herkomst India in hh	46.494	1,1%	42.438	1,3%
Herkomst voormalig Joegoslavië in hh	55.158	7,5%	53.643	8,0%
Herkomst voormalige Sovjet-Unie exclusief Oekraïne, vestiging voor 24 februari 2022 in hh	54.476	7,1%	56.030	7,2%
Herkomst voormalige Sovjet-Unie exclusief Oekraïne, vestiging vanaf 24 februari 2022 in hh	20.860	1,1%	13.280	0,7%
Herkomst Oekraïne, vestiging voor 24 februari 2022 in hh	12.330	4,1%	12.457	4,3%

Herkomst Oekraïne, vestiging vanaf 24 februari 2022 in hh	60.481	0,2%	46.425	0,2%
Herkomst overig Europa in hh	790.148	2,3%	765.515	2,4%
Herkomst overig Azië in hh	354.113	4,8%	350.539	4,6%
Herkomst overig Amerika of Oceanië in hh	190.617	3,7%	182.409	3,9%
Opleidingsniveau				
HCI (human capital index) onbekend in hh	353.092	7,3%	304.133	6,7%
HCI laag in hh	2.042.367	14,1%	2.052.098	14,3%
HCI midden/hoog in hh	5.994.948	0,8%	5.949.768	0,8%
(V)SO/PrO in hh	158.489	7,9%	145.007	7,8%
Gezondheid				
Zorgkosten boven € 5.000 in hh	994.793	8,2%	909.935	8,6%
Zorgkosten boven de € 5.000 in verleden in hh	2.875.349	6,7%	2.798.864	6,9%
Gebruik ggz-zorg in hh	798.260	8,3%	756.432	8,8%
Gebruik ggz-zorg in verleden in hh	2.452.476	6,9%	2.419.192	7,2%
Gebruik medicijn tegen verslaving in hh	47.026	17,3%	39.739	19,2%
Gebruik medicijn tegen depressie in hh	690.241	8,8%	679.044	9,1%
Gebruik medicijn tegen psychose in hh	218.315	15,1%	218.487	15,3%
Gebruik medicijn tegen epilepsie en pijn in hh	257.669	13,2%	338.501	12,6%
Gebruik minder dan 4 medicijngroepen in hh	6.885.421	3,7%	6.780.902	3,7%
Gebruik 4 tot 6 medicijngroepen in hh	977.275	7,4%	987.125	7,7%
Gebruik 6 tot 8 medicijngroepen in hh	308.409	10,7%	313.755	11,2%
Gebruik 8 of meer medicijngroepen in hh	82.072	14,2%	82.453	14,8%
Bovengemiddelde kosten huisarts in hh	2.554.682	6,1%	2.545.261	6,3%
Ziekenhuiskosten in hh	4.749.486	5,2%	4.633.427	5,2%
Gebruik van hulpmiddel in hh	1.023.793	6,9%	992.791	7,0%
Stapeling van problematiek				
Herkomstland met verhoogde kans op bijstand in hh & 50 tot AOW-leeftijd in hh	342.150	21,7%	327.353	22,1%
Herkomstland met verhoogde kans op bijstand in hh & gezondheidsproblemen in hh	427.379	19,2%	422.753	19,8%
HCI laag in hh & gezondheidsproblemen in hh	901.403	17,7%	911.040	18,1%

Uitgevallen student & psychoproblematiek in hh	94.961	6,7%	86.444	7,0%
Niet-rechthebbenden				
Alleenstaande, vermogen > € 7.605 (2023), € 7.575 (2024)	955.927	1,6%	898.510	1,3%
Alleenstaande, vermogen t/m € 7.605 (2023), € 7.575 (2024) & overwaarde > € 64.100 (2023), € 63.900 (2024)	133.687	1,8%	133.376	1,9%
Paar/eenouder, vermogen > € 15.210 (2023), € 15.150 (2024)	3.288.726	0,4%	3.245.928	0,4%
Paar/eenouder, vermogen t/m € 15.210 (2023), € 15.150 (2024) & overwaarde > € 64.100 (2023), € 63.900 (2024)	725.993	0,6%	747.569	0,6%
Student (mbo/hbo/wo) in hh	1.097.549	0,6%	1.132.431	0,7%
WW-uitkering in hh	143.104	1,3%	130.684	1,4%
AO-uitkering (15-80% of onbekend) in hh	97.139	1,4%	99.116	1,4%
AO-uitkering (80-100%) in hh	541.019	2,7%	529.971	2,7%
ANW-uitkering in hh	18.997	0,6%	20.007	0,6%
Ziektewetuitkering of wachtgeld in hh	118.791	2,3%	121.874	2,3%
Pensioenuitkering in hh	378.279	2,4%	371.377	2,5%
Regiokenmerken				
Relatief weinig personen werken onder niveau in PC4-gebied	1.044.122	5,3%	1.095.951	5,4%
Relatief veel personen werken onder niveau in PC4-gebied	933.311	5,2%	875.123	5,4%
Relatief weinig beschikbaarheid van werk in PC4-gebied	1.018.892	4,8%	1.030.156	4,7%
Relatief veel beschikbaarheid van werk in PC4-gebied	1.221.964	4,8%	1.016.761	5,0%
Buurteffecten				
Relatief weinig inwoners in buurt voor wie werken niet de norm is	872.894	1,3%	851.952	1,3%
Relatief veel inwoners in buurt voor wie werken niet de norm is	1.031.136	12,3%	1.014.572	12,6%
Relatief weinig overlast in de buurt	1.069.892	1,9%	1.051.036	1,7%
Relatief veel overlast in de buurt	1.412.766	8,5%	1.400.450	8,9%

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research, berekeningen op basis van CBS-microdata

Huishoudkenmerken

Tabel 3.1 laat zien dat de feitelijke bijstandskansen naar type huishouden tussen begin 2023 en begin 2024 over het algemeen redelijk stabiel blijven.

Net als vorig jaar (Vermeulen et al., 2025a) rapporteren we de bijstandskansen voor Oekraïners, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar het moment waarop zij zich in Nederland hebben gevestigd. In eerdere modeljaren gebruikten we hiervoor één gezamenlijk kenmerk voor personen uit landen die vroeger deel uitmaakten van de Sovjet-Unie, waaronder Oekraïne. Sinds Modeljaar 2026 splitsen we de herkomstcategorie voormalige Sovjet-Unie op. Hierdoor houden we beter rekening met de toestroom van ontheemden als gevolg van de oorlog in Oekraïne.

Ontheemden die na 24 februari 2022 naar Nederland zijn gekomen vallen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB), waardoor zij geen recht hebben op bijstand maar op leefgeld. Daarom is hun bijstandskans laag. De bijstandskans is ook laag voor mensen uit landen die vroeger deel uitmaakten van de Sovjet-Unie (exclusief Oekraïne) en die zich na 24 februari 2022 in Nederland hebben gevestigd. Een deel van deze groep valt ook onder de RTB. De bijstandskansen voor deze groepen blijven redelijk stabiel. Het aantal huishoudens met herkomst Oekraïne of voormalige Sovjet-Unie dat zich sinds 24 februari 2022 in Nederland heeft gevestigd, neemt toe.

Verder zien we dat het gebruik van antiverslavingsmiddelen met 18 procent toeneemt. De bijstandskans van deze groep daalt daarentegen met ongeveer 2 procentpunt. Daarnaast zien we dat het gebruik van medicijnen tegen epilepsie en pijn juist afneemt. Dit hangt samen met een gewijzigde registratie van deze medicijnen. Zo is een deel van de medicatie uit categorie Anti-epileptica (N03A) overgeheveld naar Overige analgetica en antipyretica (N02B).

Regiokenmerken

Onderaan in Tabel 3.1 zijn de regionale kenmerken uit de volumecomponent opgenomen. Per kenmerk toont deze tabel de feitelijke bijstandskans voor huishoudens die hierop meer dan een standaarddeviatie lager of hoger scoren dan het gemiddelde.

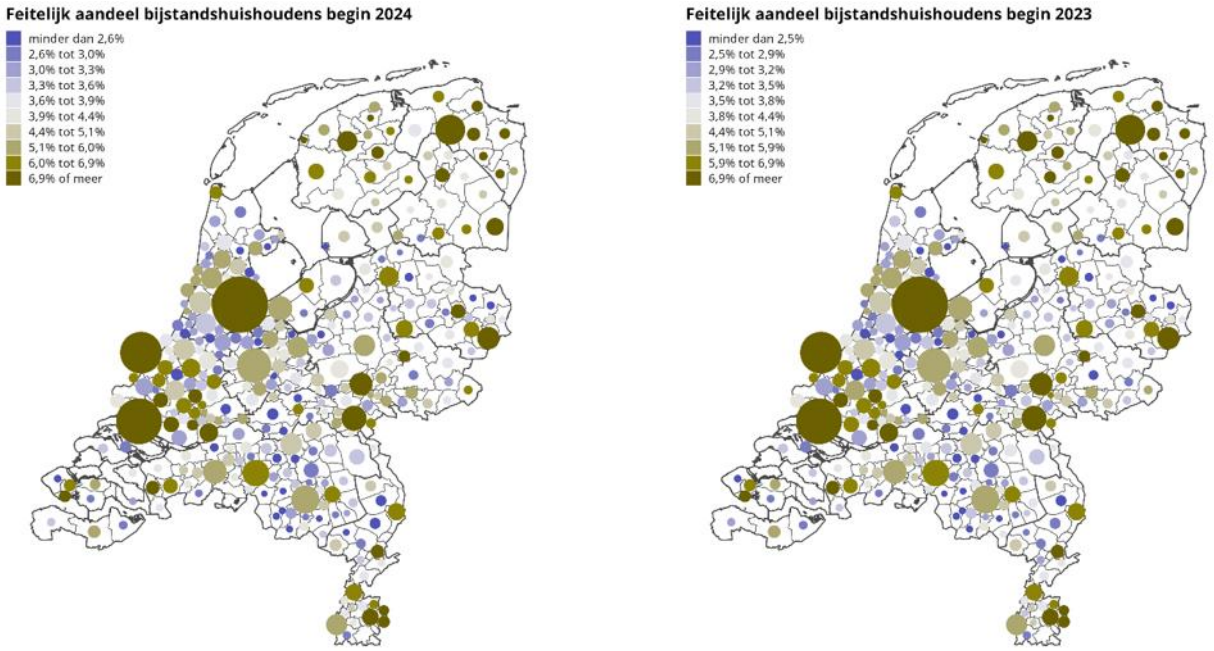
De bijstandskans hangt niet op een intuïtieve manier samen met Beschikbaarheid van werk en Werken onder niveau. Ten opzichte van gebieden rond het gemiddelde van deze kenmerken is de kans op bijstand relatief groot in gebieden met zowel een hoge als een lage beschikbaarheid van werk. Hetzelfde geldt in gebieden waar veel of weinig mensen onder hun niveau werken. Bij een lage beschikbaarheid van werk is dit logisch: in gebieden met weinig baankansen is de kans op bijstand groter. Een grotere bijstandskans bij een hoge beschikbaarheid van werk kan een gevolg zijn van de samenstelling van huishoudens in (de omgeving van) een PC4-gebied, bijvoorbeeld doordat er in stedelijke gebieden waar veel werk is juist veel huishoudens wonen met kenmerken die de bijstandskans verhogen. Deze cijfers houden daar geen rekening mee. Op ongeveer gelijke wijze gaat dit ook op voor werken onder niveau: bij veel werken onder niveau is sprake van verdringing van mensen met een laag opleidingsniveau. Deze mensen zijn oververtegenwoordigd in de bijstandspopulatie (zie indicator ‘HCI-laag’). In een regio met veel werken onder niveau is (ceteris paribus) de kans op werk voor deze mensen kleiner. Een lage score op indicator werken onder niveau kan duiden op een groot aandeel mensen met een laag opleidingsniveau in de beroepsbevolking. Deze huishoudens hebben dus kenmerken die de bijstandskans verhogen. Deze cijfers houden daar geen rekening mee. Deze observatie deden we vorig jaar ook bij schatting van Model 2026. Ten opzichte van vorig jaar is de omvang van dit effect afgenomen.

We zien verder dat in buurten met ongunstige kenmerken (veel overlast, veel inwoners in buurt voor wie werken niet de norm is) de bijstandskans groter is dan in buurten met gunstige kenmerken. Dit geldt voor beide peilmomenten.

Ruimtelijk beeld

Het ruimtelijke beeld is tussen begin 2023 en begin 2024 in grote lijnen ongewijzigd: in (grote) steden is het aandeel bijstandshuishoudens groter dan in niet-stedelijke gemeenten. In het noorden van het land is het aandeel bijstandshuishoudens groter – ook in niet-stedelijke gemeenten.

Figuur 3.1 Het ruimtelijke beeld van de bijstandsafhankelijkheid blijft constant

Noot: De linker figuur toont per gemeente het feitelijke aandeel bijstandshuishoudens begin januari 2024. De rechter figuur toont per gemeente het feitelijke aandeel bijstandshuishoudens begin januari 2023. Dit zijn de cijfers die respectievelijk voor de schatting van Model 2027 en de schatting van Model 2026 worden gebruikt. De cijfers zijn voor beide figuren in gemeente-indeling 2024. In enkele gemeenten is het aantal bijstandshuishoudens minder dan tien waardoor het aandeel niet kan worden weergegeven.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research, berekeningen op basis van CBS-microdata

3.2 Ontwikkeling in de prijs per uitkering

Tabel 3.2 toont per achtergrondkenmerk het aantal bijstandshuishoudens, de gemiddelde feitelijke prijs per uitkering en de fractie ten opzichte van de norm. Deze cijfers hebben betrekking op een volledig uitkeringsjaar.

Voor de normbedragen sluiten we aan bij de daadwerkelijke ontvangen bijstandsbedragen, daarom gebruiken we de normbedragen van juli 2024. Net als in het voorgaande modeljaar, toen we uitgingen van de normbedragen van juli 2023, doen we dit om zo nauwkeurig mogelijk aan te sluiten bij de bijstandsbedragen die huishoudens daadwerkelijk hebben ontvangen in het jaar waarop de modelschatting betrekking heeft.

Tabel 3.2 Gemiddelde prijs neemt tussen 2023 en 2024 toe

	2024			2023		
	Aantal hh	Gemiddelde prijs	Fractie van het normbedrag	Aantal hh	Gemiddelde prijs	Fractie van het normbedrag
Totaal	**347.125/ 342.898**	**17.209**	**0,88**	**346.079/ 341.559**[3]	**16.113**	**0,87**
Huishoudkenmerken						
Huishoudtypen						
Alleenstaande of eenouder-vader	186.305	17.528	0,90	186.142	16.356	0,90
Eenouder-moeder, jongste kind tot 5	16.122	17.323	0,88	16.786	16.146	0,88
Eenouder-moeder, jongste kind 5+	55.744	16.585	0,87	55.787	15.436	0,87
Paar met kinderen	41.292	20.332	0,82	40.907	18.977	0,82
Paar zonder kinderen of overig huishouden	19.631	18.875	0,76	20.222	17.819	0,76
Thuiswonend meerderjarig kind	23.801	9.310	0,88	21.713	8.765	0,87
Leeftijdsgroepen						
Leeftijd 18 tot 25 jaar in hh	25.082	12.542	0,88	23.261	11.963	0,87
Leeftijd 25 tot 30 jaar in hh	29.234	16.673	0,85	27.224	15.602	0,84
Leeftijd 30 tot 40 jaar in hh	68.634	17.583	0,85	69.195	16.372	0,85
Leeftijd 40 tot 50 jaar in hh	79.194	18.089	0,86	80.146	16.862	0,86
Leeftijd 50 jaar tot AOW-leeftijd in hh	170.252	17.798	0,88	171.407	16.628	0,88
Woonsituatie						
Corporatiewoning of standplaats	296.733	17.451	0,88	294.363	16.325	0,88
Herkomst						
Herkomst overig in hh	198.193	16.685	0,86	201.519	15.609	0,86
Herkomst Turkije in hh	21.665	17.501	0,88	21.301	16.427	0,88
Herkomst Suriname in hh	17.874	17.180	0,89	18.317	16.062	0,89
Herkomst Marokko in hh	26.904	17.931	0,89	26.973	16.795	0,88
Herkomst overig Afrika in hh	20.005	17.947	0,88	19.846	16.828	0,88

[3] Niet voor ieder huishouden dat bijstand ontvangt is een bijstandsbedrag of bijstandsduur bekend. Wanneer we alle huishoudens die bijstand ontvangen meetellen, geeft dit 347.125 huishoudens op 5 januari 2024 en 346.079 huishoudens op 5 januari 2023. Wanneer we de huishoudens met ontbrekend bedrag of duur niet meetellen, resulteert dit in 342.898 huishoudens op 5 januari 2024 en 341.559 huishoudens op 5 januari 2023. De cijfers in deze tabel zijn gebaseerd op het bestand waarin deze huishoudens niet meetellen. Dit is ook het bestand waarop we de prijscomponent schatten.

	2024			2023		
	Aantal hh	Gemiddel-de prijs	Fractie van het norm-bedrag	Aantal hh	Gemiddel-de prijs	Fractie van het norm-bedrag
Herkomst Midden-Oosten in hh	51.609	18.614	0,89	47.249	17.607	0,89
Opleidingsniveau						
HCI (human capital index) onbekend in hh	25.508	17.643	0,87	20.149	16.607	0,86
HCI laag in hh	286.166	17.444	0,88	290.962	16.324	0,88
HCI midden/hoog in hh	45.843	15.692	0,82	44.620	14.650	0,82
Gezondheid						
Gebruik ggz-zorg in hh	65.384	16.518	0,87	65.287	15.482	0,87
Gebruik medicijn tegen depressie in hh	60.284	16.986	0,86	61.207	15.922	0,85
Stapeling van problematiek						
HCI laag in hh & gezondheidsproblemen in hh	158.891	17.457	0,87	163.698	16.343	0,87
Overige uitkeringen						
WW-uitkering in hh	1.865	13.003	0,60	1.786	11.806	0,58
AO-uitkering (15-80% of onbekend) in hh	1.354	10.348	0,51	1.371	9.665	0,50
AO-uitkering (80-100%) in hh	14.545	7.929	0,37	14.356	7.454	0,37
ANW-uitkering in hh	122	10.457	0,48	130	9.377	0,47
Ziektewetuitkering of wachtgeld in hh	2.704	11.019	0,51	2.811	10.342	0,52
Pensioenuitkering in hh	9.071	14.312	0,73	9.393	13.328	0,72
Loonkostensubsidie						
Loonkostensubsidie	3.506	8.936	0,43	3.068	8.526	0,44

Noot: De tabel geeft per achtergrondkenmerk het aantal huishoudens, de gemiddelde prijs per uitkering en de fractie ten opzichte van de norm. De prijs per uitkering en de fractie van het normbedrag zijn gecorrigeerd voor uitkeringen aan AOW-gerechtigden en elders verzorgden, opgehoogd naar een geheel jaar uitkering en gemaximeerd op het normbedrag voor het huishouden. Dat sluit aan bij de uitkomstmaat die vanaf model 2019 voor de prijscomponent is gebruikt. De cijfers zijn weergegeven voor de jaren 2023 en 2024.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research, berekeningen op basis van CBS-microdata

De gemiddelde prijs neemt met bijna 7 procent toe van € 16.113 in 2023 naar € 17.209 in 2024. Dit hangt samen met de twee indexaties van het wettelijk minimumloon (WML) in 2024: met 3,75 procent per 1 januari en met 3,09 procent per 1 juli. Hierdoor stijgen ook de bijstandsnormen, aangezien deze aan het WML zijn gekoppeld. Verder zien we geen grote verschillen in de gemiddelde prijsfracties tussen 2023 en 2024.

Ook de verschillen in de gemiddelde prijsfracties per huishoudtype zijn klein. Bij huishoudens met minstens één lid met een WW-uitkering neemt de gemiddelde prijsfractie echter met ongeveer 2 procentpunt toe. Het gaat hierbij om een relatief kleine groep huishoudens, waardoor jaar-op-jaarverschillen sneller zichtbaar zijn.

3.3 Conclusies

De werkelijke bijstandskans daalt in 2024 licht ten opzichte van 2023. De bijstandskansen naar type huishouden blijven over het algemeen redelijk stabiel. Ook het ruimtelijke beeld blijft grotendeels onveranderd.

Verder zien we een stijging van de gemiddelde prijs. Ook hier zijn er geen grote verschillen in de prijsfracties tussen 2023 en 2024 voor de verschillende huishoudtypen.

4 Schatting van het model

Dit hoofdstuk presenteert de schattingsresultaten van Model 2027. Ook tonen we enkele plausibiliteitstoetsen zoals de afwijking in het aantal voorspelde en daadwerkelijke bijstandshuishoudens, de afwijking in euro's van de budgetten met de feitelijke uitgaven van gemeenten in 2024 en de budgetmutaties ten opzichte van Model 2026. De volgende paragraaf gaat in op de schattingsresultaten en Paragraaf 4.2 toetst de uitkomsten op plausibiliteit. Paragraaf 4.3 concludeert.

4.1 Schattingsresultaten

4.1.1 Volumecomponent

De coëfficiënten voor de volumecomponent van Model 2027 zijn grotendeels vergelijkbaar met de coëfficiënten voor de volumecomponent van Model 2026 – zie Tabel 4.1. De specificatie van het model is niet veranderd ten opzichte van 2026. Verschillen in coëfficiënten zijn dus verklaarbaar uit veranderingen over tijd in de gegevens en niet uit veranderingen in de specificatie.

Tabel 4.1 Doorgaans vergelijkbare coëfficiënten in Model 2026 en Model 2027

Kans op bijstand in huishouden	Model 2027		Model 2026	
Huishoudkenmerken				
Huishoudtypen				
Alleenstaande	referentie		referentie	
Eenouder-moeder, jongste kind tot 5	1,0523	***	1,0710	***
Eenouder-moeder, jongste kind 5-12	0,3823	***	0,3746	***
Eenouder-moeder, jongste kind 12-18	-0,1236	***	-0,1343	***
Eenouder-moeder, jongste kind 18+	-0,2921	***	-0,3484	***
Eenouder-vader, jongste kind tot 5	-0,4328	***	-0,2726	***
Eenouder-vader, jongste kind 5-12	-0,0787	*	0,0028	
Eenouder-vader, jongste kind 12-18	-0,3167	***	-0,3111	***
Eenouder-vader, jongste kind 18+	-0,8446	***	-0,9053	***
Paar, jongste kind 18-	-0,8126	***	-0,7857	***
Paar, jongste kind 18+	-1,3659	***	-1,3799	***
Paar zonder kinderen	-1,0374	***	-0,9913	***
Thuiswonend meerderjarig kind	-0,4857	***	-0,4610	***
Overig huishouden	0,2701	***	0,3192	***
Leeftijdsgroepen				
Leeftijd 18 tot 20 jaar in hh	referentie		referentie	
Leeftijd 20 tot 25 jaar in hh	0,9685	***	1,1056	***

Leeftijd 25 tot 30 jaar in hh	1,4999	***	1,6734	***
Leeftijd 30 tot 40 jaar in hh	1,7672	***	1,9510	***
Leeftijd 40 tot 50 jaar in hh	2,0660	***	2,2016	***
Leeftijd 50 jaar tot AOW-leeftijd in hh	2,4465	***	2,6347	***
Woonsituatie				
Corporatiewoning	1,5896	***	1,5124	***
Standplaats	1,5971	***	1,5719	***
Herkomst				
Herkomst Nederland in hh	referentie		referentie	
Herkomst Turkije in hh	0,2411	***	0,2548	***
Herkomst Suriname in hh	0,0518		0,0870	**
Herkomst Cariben in hh	0,1038	**	0,1321	***
Herkomst Marokko in hh	0,3852	***	0,4121	***
Herkomst Ghana in hh	-0,1028	*	-0,0618	**
Herkomst Somalië of Eritrea in hh	1,0298	***	1,0576	***
Herkomst overig Afrika in hh	0,5218	***	0,5516	***
Herkomst Afghanistan in hh	1,3079	***	1,2976	***
Herkomst Irak in hh	1,1012	***	1,1611	***
Herkomst Syrië in hh	1,9996	***	2,0224	***
Herkomst Iran in hh	0,5969	***	0,7513	***
Herkomst China in hh	-0,1781	**	-0,0611	
Herkomst India in hh	-0,9187	***	-0,8591	***
Herkomst voormalig Joegoslavië in hh	0,1910	***	0,2617	***
Herkomst voormalige Sovjet-Unie exclusief Oekraïne vestiging voor 24 februari 2022 in hh	0,2440	***	0,2374	***
Herkomst voormalige Sovjet-Unie exclusief Oekraïne vestiging vanaf 24 februari 2022 in hh	-1,8658	***	-2,6991	***
Herkomst Oekraïne vestiging voor 24 februari 2022 in hh	0,0481		0,0688	
Herkomst Oekraïne vestiging vanaf 24 februari 2022 in hh	-4,8974	***	-5,1429	***
Herkomst overig Europa in hh	-0,7351	***	-0,7087	***
Herkomst overig Azië in hh	0,2817	***	0,2031	***
Herkomst overig Amerika of Oceanië in hh	-0,2182	***	-0,1829	***
Opleidingsniveau				
HCI (human capital index) onbekend in hh	referentie		referentie	
HCI laag in hh	0,3988	***	0,5689	***
HCI midden/hoog in hh	-2,8909	***	-2,7420	***
(V)SO/PrO in hh	0,4738	***	0,5154	***

Gezondheid				
Zorgkosten boven € 5.000 in hh	0,1553	***	0,1559	***
Zorgkosten boven de € 5.000 in verleden in hh	0,4495	***	0,4413	***
Gebruik ggz-zorg in hh	0,3097	***	0,3112	***
Gebruik ggz-zorg in verleden in hh	0,5483	***	0,5555	***
Gebruik medicijn tegen verslaving in hh	0,0106		-0,0206	
Gebruik medicijn tegen depressie in hh	0,2479	***	0,2292	***
Gebruik medicijn tegen psychose in hh	0,2728	***	0,2327	***
Gebruik medicijn tegen epilepsie en pijn in hh	0,2938	***	0,2816	***
Gebruik minder dan 4 medicijngroepen in hh	referentie		referentie	
Gebruik 4 tot 6 medicijngroepen in hh	0,0782	***	0,0788	***
Gebruik 6 tot 8 medicijngroepen in hh	0,1477	***	0,1545	***
Gebruik 8 of meer medicijngroepen in hh	0,2508	***	0,2170	***
Bovengemiddelde kosten huisarts in hh	0,0830	***	0,1035	***
Ziekenhuiskosten in hh	0,1539	***	0,1348	***
Gebruik van hulpmiddel in hh	0,1580	***	0,1387	***
Stapeling van problematiek				
Herkomstland met verhoogde kans op bijstand in hh & 50 tot AOW-leeftijd in hh	0,3266	***	0,2519	***
Herkomstland met verhoogde kans op bijstand in hh & gezondheidsproblemen[a] in hh	-0,0154		0,0231	
HCI laag in hh & gezondheidsproblemen[a] in hh	0,2246	***	0,2120	***
Uitgevallen student & psychoproblematiek in hh	1,1372	***	1,1276	***
Niet-rechthebbenden				
Alleenstaande, vermogen > € 7.605 (2023), € 7.575 (2024)	-1,6962	***	-1,8556	***
Alleenstaande, vermogen t/m € 7.605 (2023), € 7.575 (2024) & overwaarde > € 64.100 (2023), € 63.900 (2024)	-0,6404	***	-0,6609	***
Paar/eenouder, vermogen > € 15.210 (2023), € 15.150 (2024)	-1,4515	***	-1,5479	***
Paar/eenouder, vermogen t/m € 15.210 (2023), € 15.150 (2024) & overwaarde > € 64.100 (2023), € 63.900 (2024)	-0,5813	***	-0,6863	***
Student (mbo/hbo/wo) in hh	-2,0720	***	-2,0686	***
WW-uitkering in hh	-2,4674	***	-2,4305	***
AO-uitkering (15-80% of onbekend) in hh	-4,1907	***	-4,2225	***
AO-uitkering (80-100%) in hh	-4,1714	***	-4,1987	***
ANW-uitkering in hh	-5,7812	***	-5,7115	***
Ziektewetuitkering of wachtgeld in hh	-2,7942	***	-2,6668	***
Pensioenuitkering in hh	-0,8917	***	-0,8445	***

Regiokenmerken				
Banen per lid beroepsbevolking in de regio, gecorrigeerd voor reistijd en grenspendel	-4,7299	***	-4,8598	***
Verdringing op de arbeidsmarkt per lid laagopgeleide beroepsbevolking in de regio, gecorrigeerd voor reistijd	0,9389	***	1,0049	***
Buurteffecten				
Aandeel niet-werkenden in de bevolking (15 t/m AOW-leeftijd) in directe omgeving t.o.v. de wijdere omgeving	2,6450	***	2,5611	***
Index overlast en onveiligheid	1,2002	***	1,3576	***
Constante	-1,6533	***	-1,9978	***
N	**7.513.246**		**7.421.567**	

Noot: De tabel toont de schattingsresultaten voor de volumecomponent van het bijstandsverdeelmodel voor 2026 en Model 2027. Significantie: * 10%, ** 5%, *** 1%. [a] Definitie gezondheidsproblemen: persoon in huishoudens heeft minstens 1 van de volgende kenmerken: heeft zorgkosten boven € 5.000, maakt gebruik van GGZ-zorg, van medicijnen tegen verslaving, depressie, psychose of epilepsie en pijn, of maakt gebruik van 4 of meer medicijngroepen.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research, berekeningen op basis van CBS-microdata

Het teken (plus of min) van de coëfficiënten, de omvang en de significantie zijn voor bijna alle kenmerken vergelijkbaar tussen de twee modeljaren. Enkele coëfficiënten wijken hiervan af. Zo is de coëfficiënt van het kenmerk Eenouder-vader, jongste kind tot 5 negatiever dan in Modeljaar 2026. Bij het kenmerk Eenouder-vader, jongste kind 5-12 verandert het teken van positief naar negatief. Uit het voorgaande hoofdstuk blijkt echter dat het hierbij om relatief kleine groepen gaat.

Bij de herkomstkenmerken valt op dat de coëfficiënt voor herkomst China is afgenomen en bovendien significant is op het 5%-niveau. Verder is de coëfficiënt voor herkomst voormalige Sovjet-Unie (exclusief Oekraïne) minder negatief dan in het vorige modeljaar. De coëfficiënten voor huishoudens uit de voormalige Sovjet-Unie die al vóór de oorlog in Nederland woonden, zijn vergelijkbaar met die van vorig jaar.

4.1.2 Prijscomponent

Net als vorig modeljaar gebruiken we normbedragen die de huishoudens daadwerkelijk ontvangen op het peilmoment van de gegevens. Dat betekent dat we dit modeljaar de normbedragen laten aansluiten bij de daadwerkelijke bijstandsbedragen die huishoudens in 2024 ontvangen. We kijken daarom niet naar normbedragen uit januari 2026, maar naar normbedragen uit juli 2024. Zie Bijlage B voor een verdere toelichting van de gehanteerde normbedragen.

Tabel 4.2 bevat de schatting van de prijscomponent. De coëfficiëntschattingen zijn vergelijkbaar met die van vorig jaar. Bij de huishoudtypen valt op dat de coëfficiënt voor paren zonder kinderen of overige huishoudens kleiner is. De overige coëfficiënten laten slechts beperkte veranderingen zien ten opzichte van vorig jaar.

Bij de herkomstkenmerken zijn enkele verschillen zichtbaar. Zo zijn de coëfficiënten voor huishoudens met een herkomst in het Midden-Oosten, overig Afrika, Marokko en Turkije allemaal afgenomen, waarbij de afname voor huishoudens met een herkomst in het Midden-Oosten het grootst is.

Verder is de coëfficiënt van de Beschikbaarheid van laaggeschoold werk lager dan vorig jaar en wederom niet significant.

Tabel 4.2 Coëfficiëntschattingen prijscomponent Model 2027 sluiten aan bij Model 2026

Prijs ten opzichte van de norm in bijstandshuishouden	Model 2027		Model 2026	
Huishoudkenmerken				
Huishoudtypen				
Alleenstaande of eenouder-vader	referentie		referentie	
Eenouder-moeder, jongste kind tot 5	-0,3558	***	-0,3110	***
Eenouder-moeder, jongste kind 5+	-0,4261	***	-0,4441	***
Paar met kinderen	-0,9730	***	-0,9750	***
Paar zonder kinderen of overig huishouden	-1,1650	***	-1,0977	***
Thuiswonend meerderjarig kind	-0,4799	***	-0,5210	***
Leeftijdsgroepen				
Leeftijd 18 tot 25 jaar in hh	referentie		referentie	
Leeftijd 25 tot 30 jaar in hh	-0,2511	***	-0,2583	***
Leeftijd 30 tot 40 jaar in hh	-0,3138	***	-0,3458	***
Leeftijd 40 tot 50 jaar in hh	-0,3441	***	-0,3336	***
Leeftijd 50 jaar tot AOW-leeftijd in hh	-0,1811	***	-0,1775	***
Woonsituatie				
Corporatiewoning of standplaats	0,1977	***	0,1976	***
Herkomst				
Herkomst overig in hh	referentie		referentie	
Herkomst Turkije in hh	0,2172	***	0,2324	***
Herkomst Suriname in hh	0,0949	***	0,0914	***
Herkomst Marokko in hh	0,2296	***	0,2464	***
Herkomst overig Afrika in hh	0,1458	***	0,1815	***
Herkomst Midden-Oosten in hh	0,2913	***	0,3466	***
Opleidingsniveau				
HCI (human capital index) onbekend in hh	referentie		referentie	
HCI laag in hh	0,1987	***	0,2348	***
HCI midden/hoog in hh	-0,0759	***	-0,0588	**
Gezondheid				
Gebruik ggz-zorg in hh	0,1096	***	0,0970	***
Gebruik medicijn tegen depressie in hh	0,0518	***	0,0420	***
Stapeling van problematiek				
HCI laag in hh & gezondheidsproblemen[a] in hh	0,1572	***	0,1396	***

Prijs ten opzichte van de norm in bijstandshuishouden	Model 2027		Model 2026	
Overige uitkeringen				
WW-uitkering in hh	-1,8562	***	-1,9655	***
AO-uitkering (15-80% of onbekend) in hh	-2,3992	***	-2,4440	***
AO-uitkering (80-100%) in hh	-3,3383	***	-3,2952	***
ANW-uitkering in hh	-2,2824	***	-2,3704	***
Ziektewetuitkering of wachtgeld in hh	-2,3723	***	-2,2742	***
Pensioenuitkering in hh	-1,2809	***	-1,2897	***
Loonkostensubsidie				
Loonkostensubsidie	-2,5132	***	-2,4306	***
Regiokenmerken				
Banen met laag beroepsniveau per lid laagopgeleide beroepsbevolking in de regio, gecorrigeerd voor reistijd	0,0399		0,0720	
Buurteffecten				
Index overlast en onveiligheid	0,4897	***	0,5099	***
Constante	2,1741	***	2,0264	***
N	**342.898**		**341.559**	

Noot: De tabel toont de schattingsresultaten voor de prijscomponent van het bijstandsverdeelmodel voor 2026 en Model 2027. Fracties zijn voor Model 2027 berekend met normbedragen van juli 2024 en voor Model 2026 met normbedragen van juli 2023. Significantie: * 10%, ** 5%, *** 1%. [a] Definitie gezondheidsproblemen: persoon in huishoudens heeft minstens 1 van de volgende kenmerken: heeft zorgkosten boven € 5.000, maakt gebruik van GGZ-zorg, van medicijnen tegen verslaving, depressie, psychose of epilepsie en pijn, of maakt gebruik van 4 of meer medicijngroepen.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research, berekeningen op basis van CBS-microdata

4.2 Plausibiliteit

In deze paragraaf tonen we afwijkingen tussen het voorspelde en feitelijke aantal bijstandshuishoudens en tussen budget in 2027 en uitgaven in 2024 (in de actualisatiefase wordt dit 2025). We tonen daarnaast budgetmutaties. Deze uitkomsten geven een beeld van de plausibiliteit van de uitkomsten. Daarbij tekenen we aan dat afwijkingen ook een gevolg zijn van de keuzes die gemeenten maken op het gebied van beleid en uitvoering.

4.2.1 Afwijking in het aantal bijstandshuishoudens

We berekenen de 'afwijking in aantal huishoudens' als het gemiddelde (absolute) procentuele verschil tussen het voorspelde en werkelijke aantal huishoudens met bijstand. Tabel 4.3 vergelijkt de afwijking in aantal huishoudens voor Model 2027 met Model 2026, met een onderscheid naar verschillende grootteklassen van gemeenten. Hieruit blijkt dat, afhankelijk van de weging, de afwijking in aantal huishoudens met 3 tot 4 procent is afgenomen. Bij een lagere bijstandskans is de afwijking tussen de voorspelde en de werkelijke kans vaak kleiner. Dit komt doordat de groep zonder bijstand groter is. Het model voorspelt daarom dat de bijstandskans meestal laag is en zit er daarom ook minder vaak naast.

De afname in afwijking zit bij alle grootteklassen, behalve bij gemeenten met 100 tot 250 duizend inwoners. Gemiddeld verbetert de afwijking het meest bij gemeenten met een omvang van 15 tot 40 duizend inwoners. Verder valt het op dat ongeveer even veel gemeenten een positieve of negatieve afwijking hebben als in Model 2026 en dat de vier grootste gemeenten weer een negatieve afwijking hebben.

Tabel 4.3 Afwijking in aantal huishoudens daalt met 3 tot 4 procent

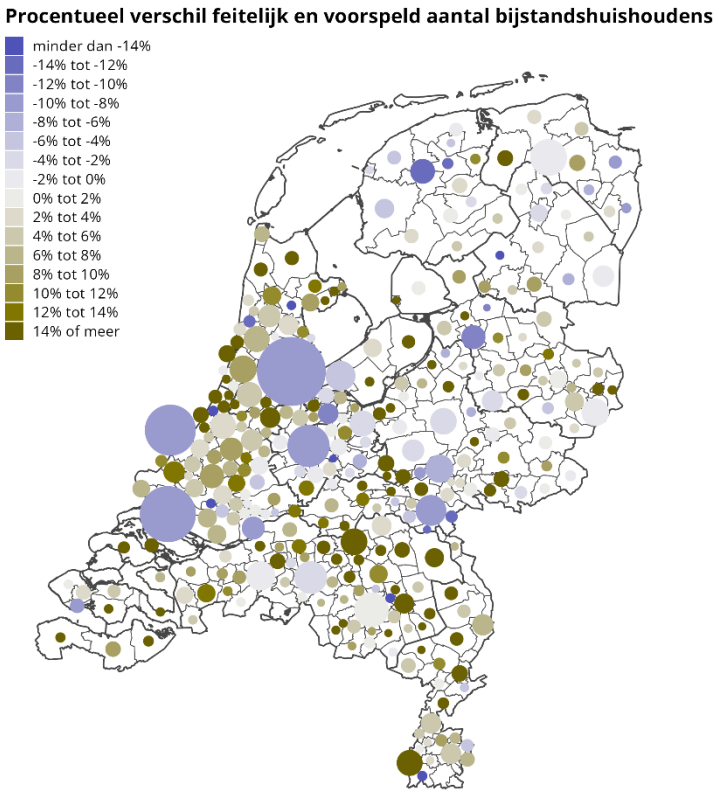
Afwijking voorspeld en werkelijk aantal huishoudens met bijstand	Model 2027 (alleen volumecomponent)					Model 2026 (alleen volumecomponent)				
	gem	min	max	#neg	#pos	gem	min	max	#neg	#pos
Gemeentegrootte										
15.000 – 40.000 inwoners (N = 170 / 170)	8,0	-27,8	42,6	77	93	8,5	-23,3	45,4	79	91
40.000 – 100.000 inwoners (N = 103 / 103)	5,9	-11,1	24,0	32	71	6,0	-10,7	24,8	35	68
100.000 – 250.000 inwoners (N = 28 / 28)	5,4	-9,0	15,4	14	14	5,3	-8,2	13,4	15	13
Meer dan 250.000 inwoners (N = 4 /4)	3,9	-6,3	-0,9	4	0	4,0	-6,6	-1,3	4	0
Totaal (N = 305 / 305)	7,0	-27,8	42,6	127	178	7,3	-23,3	45,4	133	172
Gewogen naar inwonertal	5,9	-27,8	42,6	127	178	6,0	-23,3	45,4	133	172
Gewogen naar uitgavenaandeel	5,1	-27,8	42,6	127	178	5,2	-23,3	45,4	133	172

Noot: De beschrijvende statistieken zijn gebaseerd op (deels) objectief gebudgetteerde gemeenten (gemeenten met minstens 15.000 inwoners – gemeente-indeling 2024 voor Model 2027 en gemeente-indeling 2023 voor Model 2026). De afwijking in aantal huishoudens is de afwijking tussen voorspelde en werkelijke aantallen bijstandshuishoudens. De kolom 'gem' bevat gemiddelden van de absolute procentuele afwijkingen.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research, berekeningen op basis van CBS-microdata

Figuur 4.1 laat zien dat de afwijking in het aantal bijstandshuishoudens relatief vaak negatief is voor grotere steden. Voor gemeenten in het zuiden van het land, in het bijzonder de minder stedelijke, is de afwijking relatief vaak positief. Een negatieve afwijking in het aantal bijstandshuishoudens houdt in dat er in een gemeente meer feitelijke bijstandshuishoudens zijn dan het model voorspelt. Een positieve afwijking in het aantal bijstandshuishoudens houdt dus in dat het model meer bijstandshuishoudens in een gemeente voorspelt dan dat er feitelijk zijn.

Figuur 4.1 Afwijking in aantal bijstandshuishoudens negatief voor grote gemeenten

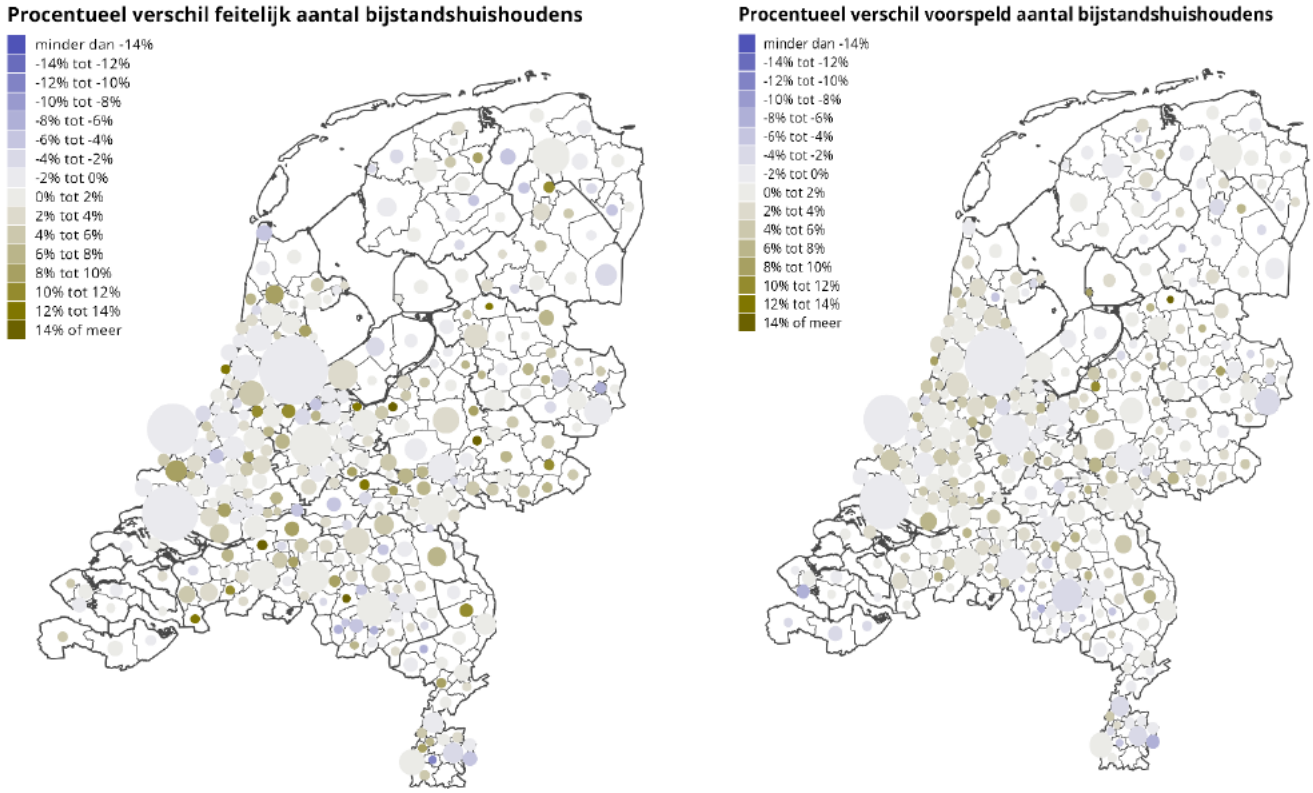

Noot: De figuur toont voor Model 2027 per gemeente het verschil tussen het voorspelde aantal bijstandshuishoudens en het feitelijke aantal bijstandshuishoudens, uitgedrukt als percentage van het feitelijke aantal bijstandshuishoudens (de afwijking in aantal huishoudens). Het gaat om de voorspelde aantallen bijstandshuishoudens op basis van de schattingsfase. Cijfers zijn in gemeente-indeling 2024.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research

Verder laat Figuur 4.2 zien dat de ontwikkeling van het voorspelde aantal bijstandshuishoudens de ontwikkeling van het feitelijke aantal bijstandshuishoudens redelijk volgt. In veel kleinere gemeenten in de Randstad stijgen zowel de feitelijke als de voorspelde bijstandskans tussen modeljaar 2027 (peildatum januari 2024) en modeljaar 2026 (peildatum januari 2023).

Figuur 4.2 Voorspeld aantal bijstandshuishoudens volgt grotendeels de ontwikkeling in feitelijk aantal bijstandshuishoudens

Noot: De linker figuur toont per gemeente het verschil tussen het feitelijke aantal bijstandshuishoudens begin januari 2024 en begin januari 2023, uitgedrukt als percentage van het feitelijke aantal bijstandshuishoudens begin januari 2023. Dit zijn de cijfers die respectievelijk voor de schatting van Model 2027 en de schatting van Model 2026 zijn gebruikt. De rechter figuur toont het verschil tussen het voorspelde aantal bijstandshuishoudens in Model 2027 en Model 2026, uitgedrukt als percentage van het voorspelde aantal bijstandshuishoudens in Model 2026. Het gaat om de voorspelde aantallen bijstandshuishoudens op basis van de schattingsfase. Cijfers in beide figuren zijn in gemeente-indeling 2024.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research.

4.2.2 Afwijking in euro's

De afwijking tussen de budgetten op basis van het objectieve verdeelmodel (na toepassing van zowel de volume- als prijscomponent) en de uitgaven is een tweede manier om de plausibiliteit van de schattingsresultaten te beoordelen. Hiervoor kijken we naar het procentuele absolute verschil tussen het budgetaandeel voor 2027 en het uitgavenaandeel in 2024. Deze vergelijking is echter niet helemaal zuiver. Allereerst bevatten de uitgaven 2024 ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen en instellingsbewoners. Omdat het budget voor dak- en thuislozen en instellingsbewoners buiten het model om wordt verdeeld, is deze component niet meegenomen in de budgetaandelen die uit het model volgen. Daarnaast houden we in deze berekening geen rekening met het historische budgetcomponent van gemeenten. Tot slot gebruiken we normbedragen per 1 januari 2026 om de afwijking in euro's te berekenen. De uitgaven in 2024 zijn daarentegen gebaseerd op normbedragen die golden in 2024. Tenslotte kunnen verschillen tussen budget en uitgaven ook ontstaan door gemeentelijk beleid en uitvoering.

Tabel 4.4 vergelijkt de afwijking in euro's voor Model 2027 met Model 2026, met een onderscheid naar verschillende grootteklassen van gemeenten. Daarnaast is het aantal gemeenten met een negatieve of positieve afwijking in euro's in deze tabel verder uitgesplitst. Voor de grenzen is aansluiting gezocht bij de grenzen die worden gehanteerd voor het reguliere vangnet van de Participatiewet. De afwijking tussen de budgetten op basis van het objectieve verdeelmodel (na toepassing van zowel de volume- als prijscomponent) en de uitgavenaandelen is toegenomen voor Model 2027 ten opzichte van Model 2026. Gemiddeld genomen neemt het verschil tussen het budgetaandeel en het uitgavenaandeel met 1 tot 2 procent toe. De grootste toename is te zien bij de vier grootste gemeenten. Bovendien hebben 2 van deze gemeenten een negatieve afwijking onder de –7,5 procent. Verder zijn er evenveel gemeenten waarvoor het budgetaandeel hoger is dan het uitgavenaandeel in Model 2027 als in Model 2026.

Tabel 4.4 Gemiddelde afwijking in euro's stijgt met 1 tot 2 procent

Verschil tussen budgetaandeel en uitgavenaandeel	gem	min	max	totaal	# kleiner dan -12,5%	# -12,5% tot -7,5%	# -7,5% tot 0%	# 0% tot 10%	# groter dan 10%
Model 2027									
Gemeentegrootte									
15.000 – 40.000 inwoners	9,2	-25,6	41,4	170	11	11	37	65	46
40.000 – 100.000 inwoners	7,7	-10,1	36,8	103	0	3	17	53	30
100.000 – 250.000 inwoners	6,1	-11,6	15,9	28	0	3	10	11	4
Meer dan 250.000 inwoners	7,1	-8,1	-6,1	4	0	2	2	0	0
Totaal	8,4	-25,6	41,4	305	11	19	66	129	80
Gewogen naar inwonertal	7,4	-25,6	41,4	305	11	19	66	129	80
Gewogen naar uitgavenaandeel	6,7	-25,6	41,4	305	11	19	66	129	80
Model 2026									
Gemeentegrootte									
15.000 – 40.000 inwoners	9,3	-19,5	41,2	170	8	16	32	70	44
40.000 – 100.000 inwoners	7,4	-11,1	30,5	103	0	1	22	51	29
100.000 – 250.000 inwoners	6,0	-11,0	14,0	28	0	2	11	11	4
Meer dan 250.000 inwoners	6,6	-7,3	-5,7	4	0	0	4	0	0
Totaal	8,3	-19,5	41,2	305	8	19	69	132	77

Gewogen naar inwonertal	7,3	-19,5	41,2	305	8	19	69	132	77
Gewogen naar uitgavenaandeel	6,6	-19,5	41,2	305	8	19	69	132	77

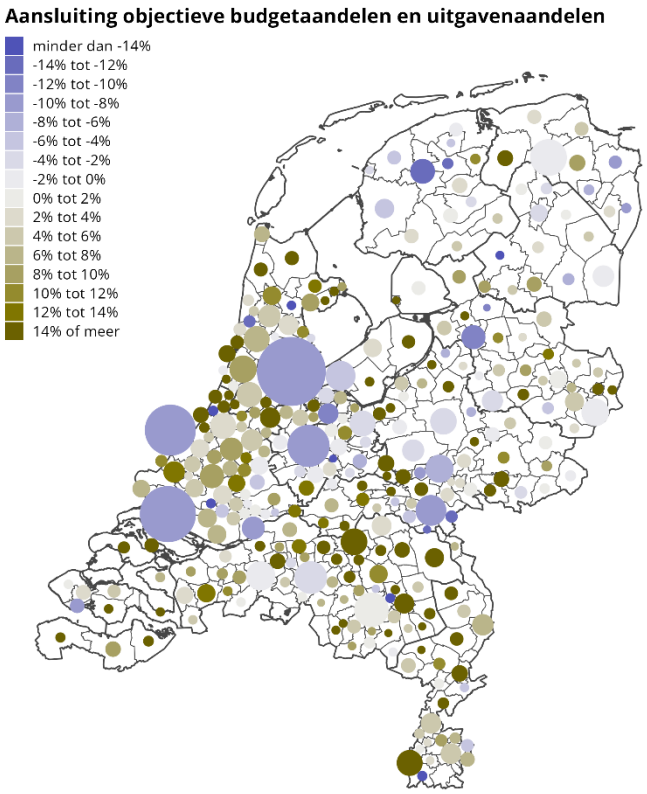
Noot: De beschrijvende statistieken zijn gebaseerd op (deels) objectief gebudgetteerde gemeenten (gemeenten met minstens 15.000 inwoners) van het jaar 2024 voor Model 2027 en 2023 voor Model 2026. Budgetaandelen worden bepaald aan de hand van het objectieve budget dat uit het model volgt. Dat geldt ook voor de gemeenten die gedeeltelijk historisch worden gebudgetteerd, er is dus nog geen rekening gehouden met de historische component. Het gemiddelde betreft het absolute gemiddelde herverdeeleffect.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research, berekeningen op basis van CBS-microdata

Het is opvallend dat de afwijking in euro's licht toeneemt terwijl de afwijking in het aantal bijstandshuishoudens afneemt. Toch is het mogelijk dat de afwijking in euro's verslechtert in deze situatie. De afwijking in euro's is namelijk gebaseerd op de daadwerkelijke uitgavenaandelen in 2024 en bevat ook uitgaven voor dak- en thuislozen en instellingsbewoners. Dat de afwijking in euro's achteruit gaat heeft daarom mogelijk ook te maken met verschillen in uitgaven aan dak- en thuislozen en instellingsbewoners door gemeenten. Ook sluiten de gehanteerde normbedragen in het model nooit perfect aan bij de uitgekeerde bedragen aan huishoudens.

Gemeenten in Zuid-Nederland en het westelijk deel van de Noordvleugel van de Randstad hebben een relatief groot budgetaandeel ten opzichte van hun aandeel in de totale feitelijke bijstandsuitgaven, zie Figuur 4.3 De grote steden en gemeenten in het noorden van Nederland, in het bijzonder Friesland, hebben relatief vaak een negatieve afwijking in euro's; het uitgavenaandeel is voor deze gemeenten groter dan het objectieve budgetaandeel. Het beeld dat deze figuur laat zien, komt daarmee sterk overeen met de kaart van de afwijkingen in aantal huishoudens (Figuur 4.1).

Figuur 4.3 Gemeenten in de Randstad en Zuid-Nederland hebben relatief vaak een positieve afwijking in euro's

Noot: De figuur toont voor Model 2027 per gemeente het verschil tussen het objectieve budgetaandeel op basis van de schattingsfase en het aandeel in de totale bijstandsuitgaven in 2024, uitgedrukt als percentage van het uitgavenaandeel (de afwijking in euro's). Cijfers zijn in gemeente-indeling 2024.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research

4.2.3 Budgetmutaties

Veranderingen in het budget ten opzichte van de verdeling van vorig jaar zijn een derde manier om de plausibiliteit van de uitkomsten te beoordelen. Het gaat in dit rapport om de uitkomsten van de schattingsfase waardoor de resultaten niet één-op-één doorvertaald kunnen worden naar de resultaten in de actualisatiefase die voor de uiteindelijke budgetverdeling voor 2027 relevant zijn.

Tabel 4.5 laat zien dat de budgetmutaties gemiddeld zijn afgenomen met 15 procent. De budgetmutaties dalen bovendien voor alle gemeentegrootten. Verder zijn er over het algemeen minder uitschieters in budgetmutaties. Dit is vooral zichtbaar bij de vier grootste gemeenten. Tussen Model 2026 en Model 2025 had één van deze grote gemeenten op basis van deze uitkomsten in de schattingsfase een budgetmutatie van -7,2 procent. Dit jaar is de grootste budgetmutatie bij de G4 -1,9%. Deze resultaten wijzen op een relatief stabiel modeljaar.

Tabel 4.5 Budgetmutaties nemen af tussen Model 2027 en Model 2026

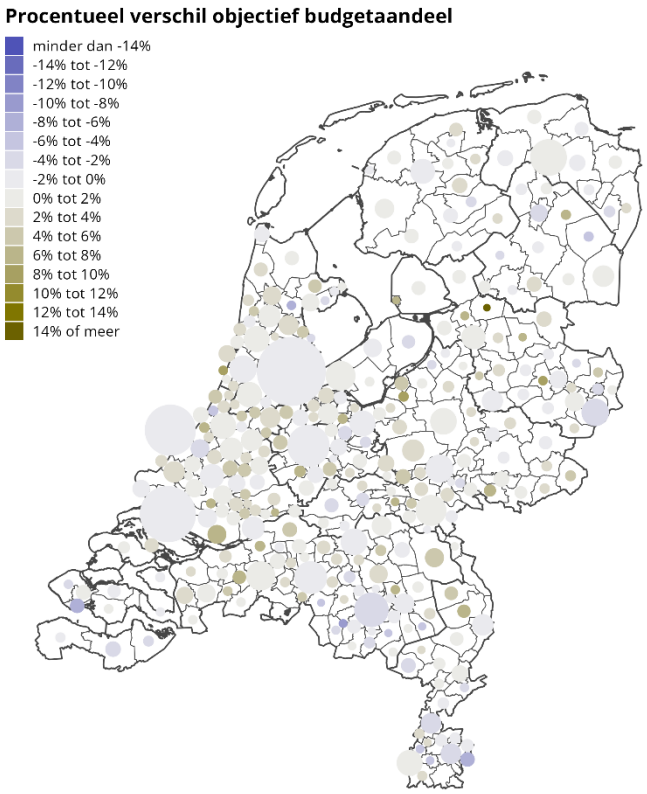
Budgetmutaties	Model 2027 (mutaties t.o.v. Model 2026)					Model 2026 (mutaties t.o.v. Model 2025)				
	gem	min	max	#neg	#pos	Gem	min	max	#neg	#pos
Gemeentegrootte										
15.000 – 40.000 inwoners (N = 170 / 170)	3,0	-9,5	16,2	60	110	3,2	-6,8	12,6	56	114
40.000 – 100.000 inwoners (N = 103 / 103)	2,3	-7,3	7,1	33	70	2,9	-8,2	11,2	28	74
100.000 – 250.000 inwoners (N = 28 / 28)	1,1	-2,5	3,5	12	16	1,8	-3,9	3,3	13	15
Meer dan 250.000 inwoners (N = 4 /4)	1,3	-1,9	-0,4	4	0	2,6	-7,2	0,4	2	2
Totaal (N = 305 / 305)	2,6	-9,5	16,2	109	196	3,0	-8,2	12,6	99	205

Noot: De beschrijvende statistieken zijn gebaseerd op (deels) objectief gebudgetteerde gemeenten (gemeenten met minstens 15.000 inwoners) en zijn in gemeente-indeling 2024 voor Model 2027 en gemeente-indeling 2023 voor Model 2026. Budgetaandelen zijn bepaald na toepassing van zowel de volumecomponent als de prijscomponent uit de schattingsfase. Er is nog geen rekening gehouden met de historische component voor gemeenten die deels historisch gebudgetteerd worden.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research, berekeningen op basis van CBS-microdata

Figuur 4.4 toont de budgetmutaties van Model 2027 ten opzichte van Model 2026. Het objectieve budgetaandeel stijgt in de kleinere gemeenten in de Randstad en Noord-Brabant, en daalt in Zeeland, regio Eindhoven en Limburg. In de grootste steden daalt het objectieve budgetaandeel, in de grotere steden daar net onder stijgt het doorgaans. Het patroon in deze figuur lijkt sterk op het patroon van het procentuele verschil in het voorspelde aantal bijstandshuishoudens (Figuur 4.2, rechts) – in de zin dat het budgetaandeel doorgaans daalt in de gemeenten met krimp in het voorspelde aantal huishoudens en stijgt in de gemeenten met een stijging in het voorspelde aantal huishoudens. In veel gemeenten is de ontwikkeling beperkt: in de meeste gemeenten bedraagt deze tussen de -1 en +3 procent.

Figuur 4.4 Het budgetaandeel stijgt in de kleinere gemeenten in de Randstad en Noord-Brabant

Noot: De figuur toont het procentuele verschil tussen het objectieve budgetaandeel van Model 2027 en het objectieve budgetaandeel van Model 2026, beide op basis van de schattingsfase. Cijfers zijn in gemeente-indeling 2024.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research

4.3 Conclusie

De afwijking tussen het voorspelde en het feitelijke aantal bijstandshuishoudens neemt met 3 tot 4 procent af ten opzichte van Model 2026. Verder is het model dit jaar relatief stabiel, met budgetmutaties die gemiddeld 15 procent lager liggen. Toch stijgt de afwijking in euro's met 1 tot 2 procent. Deze toegenomen afwijking is mogelijk deels toe te schrijven aan veranderingen in uitkeringen voor dak- en thuislozen en instellingsbewoners, deze uitkeringen vallen niet onder het bijstandsverdeelmodel. Daarnaast kunnen veranderingen in beleid en uitvoering een rol spelen.

Referenties

Vermeulen, W., Schwartz, T., Athmer, J., Middeldorp, M., Burema, F. & Veldkamp, J. (2023). Doorontwikkeling bijstandsverdeelmodel. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek & Atlas Research.

Vermeulen, W., Schwartz, T., Athmer, J., Dijkstra, N., Pomp, M., Middeldorp, M., Burema, F. & Veldkamp, J. (2023). Bijstandsverdeelmodel 2024. Technisch achtergronddocument schattingsfase. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek & Atlas Research.

Vermeulen, W., Schwartz, T., Athmer, J., Dijkstra, N., Pomp, M., Middeldorp, M., Burema, F. & Veldkamp, J. (2023). Bijstandsverdeelmodel 2024. Technisch achtergronddocument actualisatiefase. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek & Atlas Research.

Vermeulen, W., Schwartz, T., Athmer, J., Dijkstra, N., Pomp, M., Middeldorp, M., Burema, F. & Veldkamp, J. (2023). Vaststellen van de bijstandsbudgetten 2024. Hoofdrapport. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek & Atlas Research.

Vermeulen, W., Athmer, J., Schwartz, T., van Casteren, B., Pomp, M., Middeldorp, M., Burema, F., Veldkamp, J. & Joosse, A. (2024a). Bijstandsverdeelmodel 2025. Technisch achtergronddocument schattingsfase. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek & Atlas Research.

Vermeulen, W., Athmer, J., Schwartz, T., van Casteren, B., Pomp, M., Middeldorp, M., Burema, F., Veldkamp, J. & Joosse, A. (2024b). Bijstandsverdeelmodel 2025. Technisch achtergronddocument actualisatiefase. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek & Atlas Research.

Vermeulen, W., Athmer, J., Schwartz, T., van Casteren, B., Pomp, M., Middeldorp, M., Burema, F., Veldkamp, J. & Joosse, A. (2024c). Vaststellen van de bijstandsbudgetten 2025. Hoofdrapport. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek & Atlas Research.

Vermeulen, W., Athmer, J., Schwartz, T., van Casteren, B., Pomp, M., Middeldorp, M., Burema, F., Veldkamp, J. & Joosse, A. (2025a). Bijstandsverdeelmodel 2026. Technisch achtergronddocument schattingsfase. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek & Atlas Research.

Vermeulen, W., Athmer, J., van Casteren, B., Pomp, M., Schwartz, T., Middeldorp, M., Burema, F., Veldkamp, J. & Joosse, A. (2025b). Bijstandsverdeelmodel 2026. Technisch achtergronddocument actualisatiefase. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek & Atlas Research.

Vermeulen, W., Athmer, J., van Casteren, B., Pomp, M., Schwartz, T., Middeldorp, M., Burema, F., Veldkamp, J. & Joosse, A. (2025c). Vaststellen van de bijstandsbudgetten 2026. Hoofdrapport. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek & Atlas Research.

Bijlage A Beschrijving van het model

Figuur A.1 geeft een schematisch overzicht van het bijstandsverdeelmodel. Dit komt overeen met de structuur die in de afgelopen jaren is gehanteerd. Het LKS-budget dat sinds 2022 apart verdeeld wordt, is in deze figuur buiten beschouwing gelaten.

In de volumecomponent wordt de kans op bijstand van een huishouden ingeschat op basis van objectieve factoren. De huishoudkenmerken worden eerst op persoonsniveau bepaald en vervolgens omgerekend naar huishoudniveau. Daarvoor wordt bijvoorbeeld het aantal personen in een huishouden dat tot de doelpopulatie behoort en aan een kenmerk voldoet – bijvoorbeeld het aantal personen in de leeftijd van 18 jaar tot AOW-leeftijd die gebruikmaken van ggz-zorg – gedeeld door het totaalaantal personen in de doelpopulatie in dat huishouden.

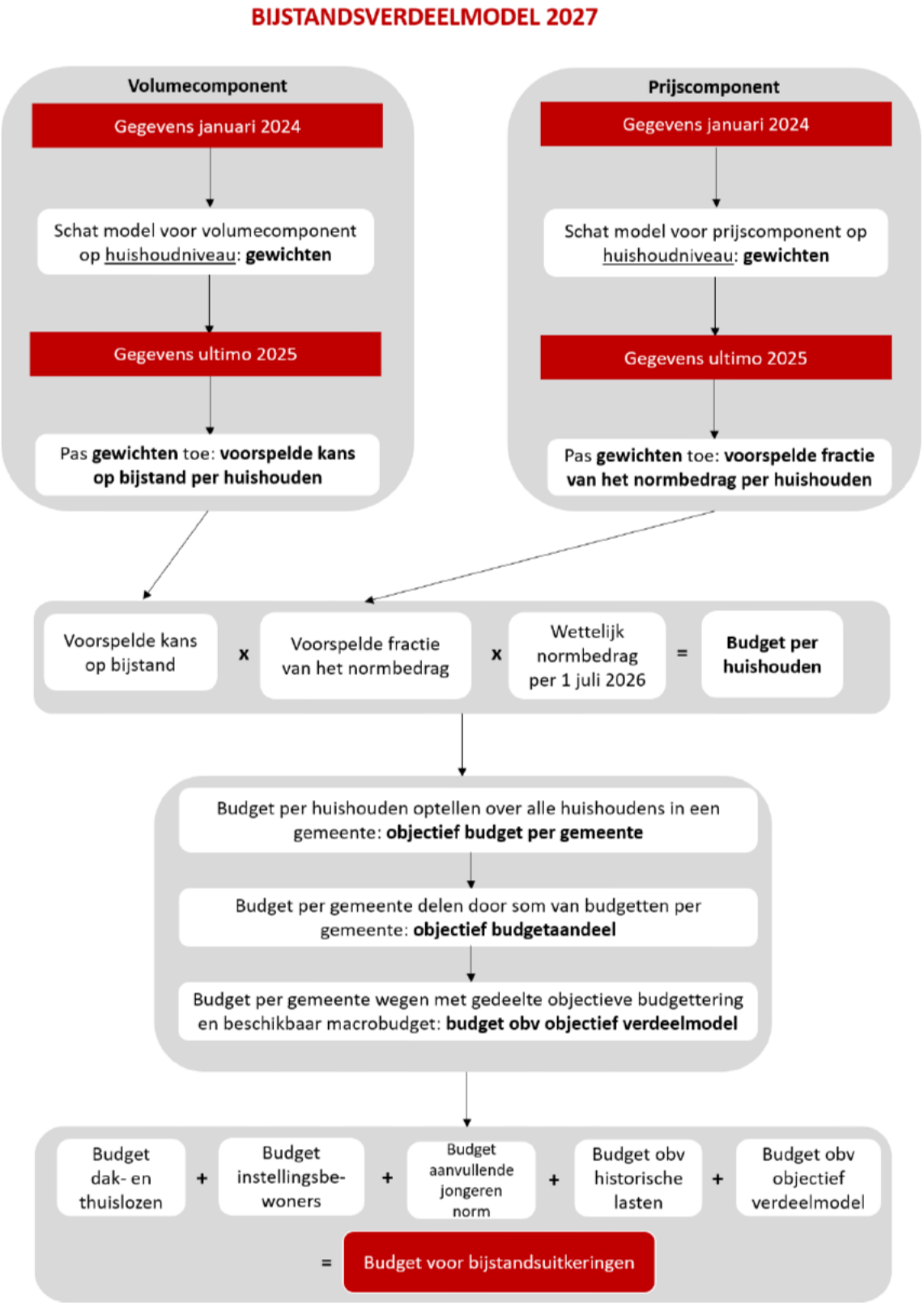
In de prijscomponent wordt de hoogte van de uitkering (als fractie van het wettelijke normbedrag voor dat huishouden) op basis van objectieve factoren geschat. De prijs per uitkering en de fractie van het normbedrag zijn gecorrigeerd voor uitkeringen aan AOW-gerechtigden en elders verzorgden, opgehoogd naar een geheel jaar uitkering en gemaximeerd op het normbedrag voor het huishouden. Tabel A.1 en Tabel A.2 bevatten een overzicht van de objectieve factoren in de volume- en prijscomponent. De schatting levert gewichten op voor de prijscomponent en de volumecomponent.

De peildatum van de gegevens waarmee Model 2027 geschat wordt, is begin januari 2024. De geschatte gewichten worden toegepast op gegevens die zo actueel mogelijk zijn, namelijk ultimo 2025. Zo wordt rekening gehouden met het feit dat de bevolkingssamenstelling in een gemeente kan wijzigen. Dat kan van invloed zijn op de bijstandsafhankelijkheid in een gemeente. Waar mogelijk wordt daarom gebruikgemaakt van gegevens met peildatum 31 december 2025. Niet alle gegevens kunnen naar deze peildatum worden geactualiseerd. Het model wordt daarom niet herschat op de geactualiseerde gegevens.

Uit het geactualiseerde model volgt de voorspelde kans op bijstand en de voorspelde fractie van het normbedrag dat een huishouden aan bijstand zou ontvangen. Het voorspelde budget voor 2027 wordt hieruit berekend door de voorspelde kans per huishouden te vermenigvuldigen met de voorspelde fractie van het normbedrag en het normbedrag per 1 juli 2026 voor het huishouden. Door deze voorspelde budgetten per huishouden op te tellen over alle huishoudens in een gemeente volgt het voorspelde budget per gemeente. Dit wordt gedeeld door het totaal aan voorspelde budgetten om tot een objectief budgetaandeel te komen. Toepassing van dit objectieve budgetaandeel op het objectief te verdelen deel van het macrobudget van het budgetjaar levert het objectieve budget voor een gemeente op.

Het objectieve budget wordt vervolgens gecombineerd met een budget op basis van historische lasten voor kleine gemeenten, een budget voor instellingsbewoners, een budget voor dak- en thuislozen en een budget voor de aanvullende jongerennorm. Een combinatie van deze onderdelen levert het budget voor bijstandsuitkeringen op. Hiernaast ontvangen gemeenten sinds 2022 een budget voor loonkostensubsidie.

Figuur A.1 Structuur van het bijstandsverdeelmodel

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research

Tabel A.1 Specificatie van de volumecomponent

Huishoudkenmerken	Regiokenmerken
Huishoudenssamenstelling (o.a. alleenstaande, eenouderhuishouden, paar)	Banen per lid beroepsbevolking in de regio, gecorrigeerd voor reistijd en grenspendel
Leeftijd	Verdringing op de arbeidsmarkt per lid laagopgeleide beroepsbevolking in de regio, gecorrigeerd voor reistijd
Corporatiewoning en standplaats	
Herkomst	Buurteffecten
Human Capital Index (HCI)	Aandeel niet-werkenden in de bevolking (15 t/m AOW-leeftijd) in directe omgeving t.o.v. de wijdere omgeving
(V)SO/PrO	Index overlast en onveiligheid
Gezondheid	
Herkomstland met verhoogde kans op bijstand in hh & 50 tot AOW-leeftijd in hh	
Herkomstland met verhoogde kans op bijstand in hh & gezondheidsproblemen in hh	
HCI laag & gezondheidsproblemen	
Uitgevallen student & psychoproblematiek	
Niet-rechthebbenden	
Vermogen en overwaarde woning	
AO-, WW-, ANW-uitkering, Ziektewetuitkering, wachtgeld of pensioenuitkering	
Student	

Noot: De tabel geeft de factoren voor de volumecomponent van het bijstandsverdeelmodel weer.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research

Tabel A.2 Specificatie van de prijscomponent

Kans op (inkomsten uit) werk	Regiokenmerken
Huishoudenssamenstelling (o.a. eenouder-moeder naar leeftijd jongste kind, paar met/zonder kinderen, thuiswonend meerderjarig kind)	Banen met laag beroepsniveau per lid laagopgeleide beroepsbevolking in de regio, gecorrigeerd voor reistijd
Leeftijd	Index overlast en onveiligheid
Corporatiewoning of standplaats	
Herkomst	
Human Capital Index (HCI)	
Gebruik ggz-zorg, gebruik medicijnen tegen depressie	
HCI laag & gezondheidsproblemen	
Overige uitkering of LKS	
AO-, WW-, ANW-uitkering, Ziektewetuitkering, wachtgeld en pensioenuitkering	
Loonkostensubsidie	

Noot: De tabel geeft de factoren voor de prijscomponent van het bijstandsverdeelmodel weer.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research

Bijlage B Gehanteerde normbedragen

Het verdeelmodel houdt bij toekenning van de wettelijke normbedragen per huishouden rekening met de kostendelersnorm die geldt als een woning wordt bewoond door meerdere volwassenen die de woonkosten kunnen delen. Het verdeelmodel rekent met gebruteerde bedragen die het ministerie van SZW aanlevert. Onderstaande tabel bevat de gehanteerde normbedragen in de schattingsfase, afhankelijk van het huishoudtype, de leeftijd van huishoudleden en het aantal kostendelers.

Bij het schatten van het model hanteren we de normbedragen per 1 juli 2024. Wij doen dit om zo nauwkeurig mogelijk aan te sluiten bij de daadwerkelijke bijstandsbedragen die de huishoudens in het peiljaar hebben ontvangen. Bij het voorspellen van de bijstandsbedragen van huishoudens gebruiken we vervolgens de normbedragen per 1 januari 2026.[4] Op deze manier sluiten de bijstandsbudgetten het beste aan bij de situatie in 2027.

De regels rondom de kostendelersnorm zijn gewijzigd per 1 januari 2023. Zo is de leeftijdsgrens van kostendelers verhoogd van 21 naar 27 jaar. Daarom passen we de kostendelersnorm bij het berekenen van de normbedragen toe op personen van 27 jaar en ouder.

Dit zijn de nieuwe regels (per 1 januari 2023) voor alle huisgenoten die niet meetellen als kostendeler:

- jongeren tot 27 jaar;
- de persoon met wie de bijstandsgerechtigde een gezamenlijke huishouding voert, als er geen anderen in de woning wonen;
- de commerciële huurder/onderhuurder/kostganger of de verhuurder/onderverhuurder/kostgever die in dezelfde woning woont;
- kamerhuurders met een commercieel contract (en die een commerciële huurprijs betalen);
- studenten die een opleiding volgen die recht kan geven op studiefinanciering of tegemoetkoming studiekosten;
- studenten die een Beroeps Begeleidende Leerweg volgen (BBL-studenten);
- Oekraïense ontheemden die zich na 24 februari 2022 in Nederland vestigen.

Vanuit de Microdata kunnen we niet perfect rekening houden met alle uitzonderingen van kostendelers. Over (mbo-, BBL- hbo- en wo-)studenten zijn gegevens beschikbaar. Deze personen tellen we terecht niet mee als kostendeler. Over commerciële (kamer)huur is echter geen informatie beschikbaar. Van deze groep tellen we alle personen die 27 jaar of ouder zijn en geen student zijn onterecht als kostendeler. Tot slot vallen huishoudleden die de AOW-leeftijd hebben bereikt niet meer onder de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar we tellen ze bij de berekening van de normbedragen wel mee als kostendeler.

[4] Op het moment dat wij de schattingsfase van het onderzoek uitvoeren zijn deze normbedragen het meest recent.

Tabel B.1 Gehanteerde normbedragen, 1 juli 2024

	% t.o.v. wettelijk minimumloon	Netto norm per maand	Netto norm per jaar	Bruto norm per jaar
Normen voor 21-plussers				
Referentie WML	100,00%	€ 1.869,21	€ 22.430,52	€ 24.918,39
Aantal kostendelers: 1	70,00%	€ 1.308,45	€ 15.701,40	€ 19.576,46
2	50,00%	€ 934,61	€ 11.215,32	€ 12.459,29
3	43,33%	€ 809,99	€ 9.719,88	€ 10.086,78
4	40,00%	€ 747,68	€ 8.972,16	€ 8.972,16
5	38,00%	€ 710,30	€ 8.523,60	€ 8.523,60
6	36,67%	€ 685,38	€ 8.224,56	€ 8.224,56
7	35,71%	€ 667,58	€ 8.010,96	€ 8.010,96
8	35,00%	€ 654,22	€ 7.850,64	€ 7.850,64
9	34,44%	€ 643,84	€ 7.726,08	€ 7.726,08
10	34,00%	€ 635,53	€ 7.626,36	€ 7.626,36
Jongerennormen (21-)				
Alleenstaande (ouder)		€ 323,03	€ 3.876,36	€ 3.876,36
Paar, beide partners 21-, zonder kind		€ 646,06	€ 7.752,72	€ 7.752,72
Paar, één 21+, zonder kind		€ 1.257,64	€ 15.091,68	€ 15.091,68
Paar, beide partners 21-, met kind		€ 1.019,90	€ 12.238,80	€ 12.238,80
Paar, één 21+, met kind		€ 1.631,48	€ 19.577,76	€ 20.392,49
Normen paren (met 21- partner) als er kostendelers zijn, o.b.v. art. 22a, lid 3 Pw	Indien extra aantal kostendelers			
Paar, één 21+, met kind	0	€ 1.631,48	€ 19.577,76	€ 20.392,49
	+1	€ 1.631,48	€ 19.577,76	€ 20.392,49
	+2	€ 1.506,86	€ 18.082,32	€ 18.082,32
	+3	€ 1.444,55	€ 17.334,60	€ 17.334,60
	+4	€ 1.407,17	€ 16.886,04	€ 16.886,04
	+5	€ 1.382,25	€ 16.587,00	€ 16.587,00
	+6	€ 1.364,45	€ 16.373,40	€ 16.373,40
	+7	€ 1.351,09	€ 16.213,08	€ 16.213,08
	+8	€ 1.340,71	€ 16.088,52	€ 16.088,52
	+9	€ 1.332,40	€ 15.988,80	€ 15.988,80

	% t.o.v. wettelijk minimumloon	Netto norm per maand	Netto norm per jaar	Bruto norm per jaar
Paar, één 21+, zonder kind	0	€ 1.257,64	€ 15.091,68	€ 15.091,68
	+1	€ 1.257,64	€ 15.091,68	€ 15.091,68
	+2	€ 1.133,02	€ 13.596,24	€ 13.596,24
	+3	€ 1.070,71	€ 12.848,52	€ 12.848,52
	+4	€ 1.033,33	€ 12.399,96	€ 12.399,96
	+5	€ 1.008,41	€ 12.100,92	€ 12.100,92
	+6	€ 990,61	€ 11.887,32	€ 11.887,32
	+7	€ 977,25	€ 11.727,00	€ 11.727,00
	+8	€ 966,87	€ 11.602,44	€ 11.602,44
	+9	€ 958,56	€ 11.502,72	€ 11.502,72
Afwijkende normen paren o.b.v. art. 24 Participatiewet				
rechthebbende 21+ met of zonder kinderen		€ 934,61	€ 11.215,32	€ 12.459,29
rechthebbende 21- zonder kind		€ 323,03	€ 3.876,36	€ 3.876,36
rechthebbende 21- met kind		€ 509,95	€ 6.119,40	€ 6.119,40

Noot: De tabel bevat bedragen per persoon. Bij een huishouden met drie kostendelers geldt een brutobedrag van € 10.086,78 per persoon, dus drie keer € 10.086,78 voor het gehele huishouden. WML is wettelijk minimumloon.

Bron: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Tabel B.2 Gehanteerde normbedragen, 1 januari 2026

	% t.o.v. wettelijk minimumloon	Netto norm per maand	Netto norm per jaar	Bruto norm per jaar
Normen voor 21-plussers				
Referentie WML	100,00%	€ 2.002,13	€ 24.025,56	€ 27.697,01
Aantal kostendelers: 1	70,00%	€ 1.401,49	€ 16.817,88	€ 21.327,16
2	50,00%	€ 1.001,07	€ 12.012,84	€ 13.848,60
3	43,33%	€ 867,59	€ 10.411,08	€ 11.355,62
4	40,00%	€ 800,85	€ 9.610,20	€ 10.109,13
5	38,00%	€ 760,81	€ 9.129,72	€ 9.361,31
6	36,67%	€ 734,11	€ 8.809,32	€ 8.862,64
7	35,71%	€ 715,05	€ 8.580,60	€ 8.580,60
8	35,00%	€ 700,75	€ 8.409,00	€ 8.409,00
9	34,44%	€ 689,62	€ 8.275,44	€ 8.275,44
10	34,00%	€ 680,72	€ 8.168,64	€ 8.168,64
Jongerennormen (21-)				
Alleenstaande (ouder)		€ 345,99	€ 4.151,88	€ 4.151,88
Paar, beide partners 21-, zonder kind		€ 691,98	€ 8.303,76	€ 8.303,76
Paar, één 21+, zonder kind		€ 1.347,06	€ 16.164,72	€ 16.164,72
Paar, beide partners 21-, met kind		€ 1.092,41	€ 13.108,92	€ 13.108,92
Paar, één 21+, met kind		€ 1.747,49	€ 20.969,88	€ 22.941,15
Normen paren (met 21- partner) als er kostendelers zijn, o.b.v. art. 22a, lid 3 Pw	Indien extra aantal kostendelers			
Paar, één 21+, met kind	0	€ 1.747,49	€ 20.969,88	€ 22.941,15
	+1	€ 1.747,49	€ 20.969,88	€ 22.941,15
	+2	€ 1.614,01	€ 19.368,12	€ 20.448,17
	+3	€ 1.547,27	€ 18.567,24	€ 19.201,68
	+4	€ 1.507,23	€ 18.086,76	€ 18.453,86
	+5	€ 1.480,53	€ 17.766,36	€ 17.955,19
	+6	€ 1.461,47	€ 17.537,64	€ 17.599,21
	+7	€ 1.447,17	€ 17.366,04	€ 17.366,04
	+8	€ 1.436,04	€ 17.232,48	€ 17.232,48
	+9	€ 1.427,14	€ 17.125,68	€ 17.125,68

	% t.o.v. wettelijk minimumloon	Netto norm per maand	Netto norm per jaar	Bruto norm per jaar
Paar, één 21+, zonder kind	0	€ 1.347,06	€ 16.164,72	€ 16.164,72
	+1	€ 1.347,06	€ 16.164,72	€ 16.164,72
	+2	€ 1.213,58	€ 14.562,96	€ 14.562,96
	+3	€ 1.146,84	€ 13.762,08	€ 13.762,08
	+4	€ 1.106,80	€ 13.281,60	€ 13.281,60
	+5	€ 1.080,10	€ 12.961,20	€ 12.961,20
	+6	€ 1.061,04	€ 12.732,48	€ 12.732,48
	+7	€ 1.046,74	€ 12.560,88	€ 12.560,88
	+8	€ 1.035,61	€ 12.427,32	€ 12.427,32
	+9	€ 1.026,71	€ 12.320,52	€ 12.320,52
Afwijkende normen paren o.b.v. art. 24 Participatiewet				
rechthebbende 21+ met of zonder kinderen		€ 1.001,07	€ 12.012,84	€ 13.848,60
rechthebbende 21- zonder kind		€ 345,99	€ 4.151,88	€ 4.151,88
rechthebbende 21- met kind		€ 546,21	€ 6.554,52	€ 6.554,52

Noot: De tabel bevat bedragen per persoon. Bij een huishouden met drie kostendelers geldt een brutobedrag van € 11.355,62 per persoon, dus drie keer € 11.355,62 voor het gehele huishouden. WML is wettelijk minimumloon.

Bron: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Bijlage C Exacte gewichten uit de schattingsmodellen

Tabel C.1 Schattingsgewichten volumecomponent Model 2027

Model 2027 - Volumecomponent		Peildatum schatting	Peildatum actualisatie
Huishoudkenmerken			
Huishoudtypen			
Alleenstaande	referentie	1-1-2024	31-12-2025
Eenouder-moeder, jongste kind tot 5	1,0523320	1-1-2024	31-12-2025
Eenouder-moeder, jongste kind 5-12	0,3823153	1-1-2024	31-12-2025
Eenouder-moeder, jongste kind 12-18	-0,1236046	1-1-2024	31-12-2025
Eenouder-moeder, jongste kind 18+	-0,2921311	1-1-2024	31-12-2025
Eenouder-vader, jongste kind tot 5	-0,4327920	1-1-2024	31-12-2025
Eenouder-vader, jongste kind 5-12	-0,0787024	1-1-2024	31-12-2025
Eenouder-vader, jongste kind 12-18	-0,3166925	1-1-2024	31-12-2025
Eenouder-vader, jongste kind 18+	-0,8445634	1-1-2024	31-12-2025
Paar, jongste kind 18-	-0,8125962	1-1-2024	31-12-2025
Paar, jongste kind 18+	-1,3659220	1-1-2024	31-12-2025
Paar zonder kinderen	-1,0374440	1-1-2024	31-12-2025
Thuiswonend meerderjarig kind	-0,4857191	1-1-2024	31-12-2025
Overig huishouden	0,2701309	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijdsgroepen			
Leeftijd 18 tot 20 jaar in hh	referentie	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijd 20 tot 25 jaar in hh	0,9685499	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijd 25 tot 30 jaar in hh	1,4998992	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijd 30 tot 40 jaar in hh	1,7671643	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijd 40 tot 50 jaar in hh	2,0659760	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijd 50 jaar tot AOW-leeftijd in hh	2,4464697	1-1-2024	31-12-2025
Woonsituatie			
Corporatiewoning	1,5895544	31-12-2023	30-12-2025
Standplaats	1,5970830	31-12-2023	31-12-2025

Model 2027 – Volumecomponent		Peildatum schatting	Peildatum actualisatie
Herkomst			
Herkomst Nederland in hh	referentie	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Turkije in hh	0,2411048	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Suriname in hh	0,0518192	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Cariben in hh	0,1037563	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Marokko in hh	0,3852077	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Ghana in hh	-0,1027773	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Somalië of Eritrea in hh	1,0297918	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst overig Afrika in hh	0,5217585	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Afghanistan in hh	1,3079121	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Irak in hh	1,1011896	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Syrië in hh	1,9996035	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Iran in hh	0,5969252	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst China in hh	-0,1781012	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst India in hh	-0,9186771	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst voormalig Joegoslavië in hh	0,1910222	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst voormalige Sovjet-Unie exclusief Oekraïne vestiging voor 24 februari 2022 in hh	0,2440042	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst voormalige Sovjet-Unie exclusief Oekraïne vestiging vanaf 24 februari 2022 in hh	-1,8658463	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Oekraïne vestiging voor 24 februari 2022 in hh	0,0480821	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Oekraïne vestiging vanaf 24 februari 2022 in hh	-4,8974245	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst overig Europa in hh	-0,7351279	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst overig Azië in hh	0,2817184	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst overig Amerika of Oceanië in hh	-0,2181651	1-1-2024	31-12-2025
HCI (human capital index) onbekend in hh	referentie	Opleidingsniveau 1-10-2023, arbeidsverleden 2019 t/m 2023	Opleidingsniveau 1-10-2024, arbeidsverleden 2020 t/m 2024
HCI laag in hh	0,3988270	Opleidingsniveau 1-10-2023, arbeidsverleden 2019 t/m 2023	Opleidingsniveau 1-10-2024, arbeidsverleden 2020 t/m 2024
HCI midden/hoog in hh	-2,8909348	Opleidingsniveau 1-10-2023, arbeidsverleden 2019 t/m 2023	Opleidingsniveau 1-10-2024, arbeidsverleden 2020 t/m 2024

(V)SO/PrO in hh	0,4737702	Gevolgd tussen schooljaar 2010/2011 en 2022/2023, niet gevolgd in schooljaar 2023/2024	Gevolgd tussen schooljaar 2012/2013 en 2024/2025, niet gevolgd in schooljaar 2025/2026
Gezondheid			
Zorgkosten boven € 5.000 in hh	0,1552869	Heel 2023	Heel 2024
Zorgkosten boven de € 5.000 in verleden in hh	0,4494768	Gehele jaren, 2013 tot en met 2023	Gehele jaren, 2014 tot en met 2024
Gebruik ggz-zorg in hh	0,3096566	Heel 2023	Heel 2024
Gebruik ggz-zorg in verleden in hh	0,5483009	Gehele jaren, 2013 tot en met 2023	Gehele jaren, 2014 tot en met 2024
Gebruik medicijn tegen verslaving in hh	0,0106374	Heel 2023	Heel 2024
Gebruik medicijn tegen depressie in hh	0,2479387	Heel 2023	Heel 2024
Gebruik medicijn tegen psychose in hh	0,2727668	Heel 2023	Heel 2024
Gebruik medicijn tegen epilepsie en pijn in hh	0,2937659	Heel 2023	Heel 2024
Gebruik minder dan 4 medicijngroepen in hh	referentie	Heel 2023	Heel 2024
Gebruik 4 tot 6 medicijngroepen in hh	0,0781959	Heel 2023	Heel 2024
Gebruik 6 tot 8 medicijngroepen in hh	0,1477295	Heel 2023	Heel 2024
Gebruik 8 of meer medicijngroepen in hh	0,2508280	Heel 2023	Heel 2024
Bovengemiddelde kosten huisarts in hh	0,0829531	Heel 2023	Heel 2024
Ziekenhuiskosten in hh	0,1539415	Heel 2023	Heel 2024
Gebruik van hulpmiddel in hh	0,1579700	Heel 2023	Heel 2024
Stapeling van problematiek			
Herkomstland met verhoogde kans op bijstand in hh & 50 tot AOW-leeftijd in hh	0,3265792	1-1-2024	31-12-2025
Herkomstland met verhoogde kans op bijstand in hh & gezondheidsproblemen in hh	-0,0154275	1-1-2024 voor migratieachtergrond, heel 2023 voor gezondheidsproblemen	31-12-2025 voor migratieachtergrond, heel 2024 voor gezondheidsproblemen

HCI laag in hh & gezondheidsproblemen in hh	0,2246255	Opleidingsniveau 1-10-2023, arbeidsverleden 2019 t/m 2023, heel 2023 voor gezondheidsproblemen	Opleidingsniveau 1-10-2024, arbeidsverleden 2020 t/m 2024, heel 2024 voor gezondheidsproblemen
Uitgevallen student & psychoproblematiek in hh	1,1372165	Opleidingsniveau 1-10-2023 en psychoproblematiek over heel 2023.	Opleidingsniveau 1-10-2024 en psychoproblematiek over heel 2024.
<u>Niet-rechthebbenden</u>			
Alleenstaande, vermogen > € 7.575	-1,6961921	1-1-2024	Huishoudensdefinitie 31-12-2025, vermogen 1-1-2024
Alleenstaande, vermogen t/m € 7.575, overwaarde > € 63.900	-0,6403915	1-1-2024	Huishoudensdefinitie 31-12-2025, vermogen 1-1-2024
Paar/eenouder, vermogen > € 15.150	-1,4515447	1-1-2024	Huishoudensdefinitie 31-12-2025, vermogen 1-1-2024
Paar/eenouder, vermogen t/m € 15.150, overwaarde > € 63.900	-0,5813176	1-1-2024	Huishoudensdefinitie 31-12-2025, vermogen 1-1-2024
Student (mbo/hbo/wo) in hh	-2,0720103	1-10-2023	1-10-2025
WW-uitkering in hh	-2,4674173	5-1-2024	31-12-2025
AO-uitkering (15-80% of onbekend) in hh	-4,1907168	5-1-2024	31-12-2025
AO-uitkering (80-100%) in hh	-4,1714317	5-1-2024	31-12-2025
ANW-uitkering in hh	-5,7812291	5-1-2024	31-12-2025
Ziektewetuitkering of wachtgeld in hh	-2,7941694	5-1-2024	31-12-2025
Pensioenuitkering in hh	-0,8917242	5-1-2024	31-12-2025
Regiokenmerken			
Banen per lid beroepsbevolking in de regio, gecorrigeerd voor reistijd en grenspendel	-4,7298916	1-1-2024	1-1-2025
Verdringing op de arbeidsmarkt per lid laagopgeleide beroepsbevolking in de regio, gecorrigeerd voor reistijd	0,9389410	1-1-2024	1-1-2025
<u>Buurteffecten</u>			
Aandeel niet-werkenden in de bevolking (15 t/m AOW-leeftijd) in directe omgeving t.o.v. de wijdere omgeving	2,6449957	1-1-2024	1-1-2025
Index overlast en onveiligheid	1,2001520	1-1-2024	1-1-2024

Constante	-1,6532948	n.v.t.	n.v.t.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research

Tabel C.2 Schattingsgewichten prijscomponent Model 2027

Model 2027 – Prijscomponent		Peildatum schatting	Peildatum actualisatie
Huishoudkenmerken			
Huishoudtypen			
Alleenstaande of eenouder-vader	referentie	1-1-2024	31-12-2025
Eenouder-moeder, jongste kind tot 5	-0,3558227	1-1-2024	31-12-2025
Eenouder-moeder, jongste kind 5+	-0,4261325	1-1-2024	31-12-2025
Paar met kinderen	-0,9730231	1-1-2024	31-12-2025
Paar zonder kinderen of overig huishouden	-1,1650113	1-1-2024	31-12-2025
Thuiswonend meerderjarig kind	-0,4799036	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijdsgroepen			
Leeftijd 18 tot 25 jaar in hh	referentie	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijd 25 tot 30 jaar in hh	-0,2511041	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijd 30 tot 40 jaar in hh	-0,3137927	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijd 40 tot 50 jaar in hh	-0,3440647	1-1-2024	31-12-2025
Leeftijd 50 jaar tot AOW-leeftijd in hh	-0,1811417	1-1-2024	31-12-2025
Woonsituatie			
Corporatiewoning of standplaats	0,1976626	31-12-2023	Corporatiewoning 30-12-2025, standplaats 31-12-2025
Herkomst			
Herkomst overig in hh	referentie	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Turkije in hh	0,2171733	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Suriname in hh	0,0948744	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Marokko in hh	0,2295507	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst overig Afrika in hh	0,1457826	1-1-2024	31-12-2025
Herkomst Midden-Oosten in hh	0,2912531	1-1-2024	31-12-2025
Opleidingsniveau			
HCI (human capital index) onbekend in hh	referentie	Opleidingsniveau 1-10-2023, arbeidsverleden 2019 t/m 2023	Opleidingsniveau 1-10-2024, arbeidsverleden 2020 t/m 2024
HCI laag in hh	0,1986596	Opleidingsniveau 1-10-2023, arbeidsverleden 2019 t/m 2023	Opleidingsniveau 1-10-2024, arbeidsverleden 2020 t/m 2024

HCI midden/hoog in hh	-0,0758923	Opleidingsniveau 1-10-2023, arbeidsverleden 2019 t/m 2023	Opleidingsniveau 1-10-2024, arbeidsverleden 2020 t/m 2024
<u>Gezondheid</u>			
Gebruik ggz-zorg in hh	0,1096011	Heel 2023	Heel 2024
Gebruik medicijn tegen depressie in hh	0,0518377	Heel 2023	Heel 2024
<u>Stapeling van problematiek</u>			
HCI laag in hh & gezondheidsproblemen in hh	0,1572317	Opleidingsniveau 1-10-2023, arbeidsverleden 2019 t/m 2023, heel 2023 voor gezondheidsproblemen	Opleidingsniveau 1-10-2024, arbeidsverleden 2020 t/m 2024, heel 2024 voor gezondheidsproblemen
<u>Overige uitkeringen</u>			
WW-uitkering in hh	-1,8562352	5-1-2024	31-12-2025
AO-uitkering (15-80% of onbekend) in hh	-2,3991705	5-1-2024	31-12-2025
AO-uitkering (80-100%) in hh	-3,3383083	5-1-2024	31-12-2025
ANW-uitkering in hh	-2,2824091	5-1-2024	31-12-2025
Ziektewetuitkering of wachtgeld in hh	-2,3722962	5-1-2024	31-12-2025
Pensioenuitkering in hh	-1,2808899	5-1-2024	31-12-2025
<u>Loonkostensubsidie</u>			
Loonkostensubsidie	-2,5131781	5-1-2024	31-12-2025
Regiokenmerken			
Banen met laag beroepsniveau per lid laagopgeleide beroepsbevolking in de regio, gecorrigeerd voor reistijd	0,0399390	1-1-2024	1-1-2025
<u>Buurteffecten</u>			
Index overlast en onveiligheid	0,4896616	1-1-2024	1-1-2024
Constante	2,1741270	n.v.t.	n.v.t.

Bron: SEO Economisch Onderzoek en Atlas Research

“Met wetenschap naar weloverwogen keuzes”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport 2026-106
ISBN 978-90-5220-703-2

Informatie & Disclaimer
SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2026 SEO Amsterdam.
Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

Roetersstraat 29
1018 WB, Amsterdam

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl

seo • economisch onderzoek